

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دبیرخانه راهبردی کشوری دروسی
دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی

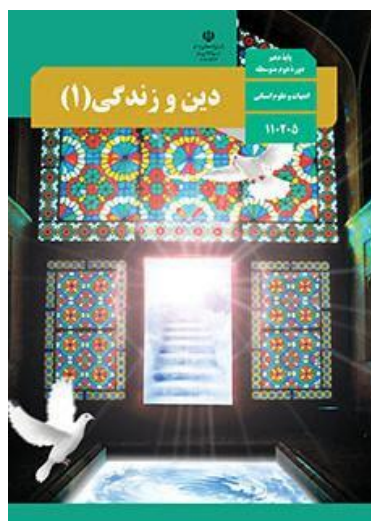

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

معاونت آموزشی متوسطه
دفتر آموزش متوسطه نظری

بانک سوال

دین و زندگی ۱

دبیرخانه دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

تدوین:

سمر حقیقی‌پای - بهاری بسامی

آقای حجت‌اله فرتاش و خانم‌ها؛ سهیلا کهراریان، زینب نوروزی، نسیم کرمی، رومینا شاهین‌فرد

خانم‌ها و آقایان:

سعیده ملا احمدی دستجردی.....آذربایجان شرقی

زهره سلیمانی.....آذربایجان غربی

الهه نورزاد کوهساره.....اردبیل

ملیحه نصیری.....اصفهان

آمنه اسدیان.....البرز

شهناز کرمی.....ایلام

شیرین عباسی.....بوشهر

مهری گودینی.....تهران

فریده توفیقی.....شهرستان‌های استان تهران

زهره کندری.....سیستان و بلوچستان

زهره فرج‌زاده.....خراسان جنوبی

فاطمه رازی.....خراسان شمالی

روح‌اله عباسی بهلولی.....خراسان رضوی

مژگان گله‌دار.....خوزستان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

"اللَّهُمَّ أَخْرِجْنِي مِنْ ظُلُمَاتِ الْوَهْمِ؛

وَ اكْرِمْْنِي بِنُورِ الْفَهْمِ؛

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ؛

وَأَنْشُرْ عَلَيْنَا خَزَائِنَ عُلُومِكَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ؛

خدایا مرا بیرون آور از تاریکی های وهم؛

و به نور فهم گرامی ام بدار؛

خدایا درهای رحمت را به روی ما بگشا؛

و خزانه های علومت را بر ما باز کن به مهربانی ات ای مهربان ترین مهربانان."

مقدمه

درس دین و زندگی به دلیل اهمیت و جایگاه آن از غنای مفهومی زیادی برخوردار است. در راستای رسالت و مأموریت آموزش و پرورش و جهت دهی به رشد همه جانبه دانش آموزان بر پایه‌ی تعالیم و دستورات مبین اسلام، اهداف دوره‌ی متوسطه شامل اهداف اعتقادی، هنری، اجتماعی، زیستی، سیاسی و اقتصادی می‌باشد. سند ملی آموزش و پرورش، ساحت دینی - اخلاقی را به عنوان یکی از شش ساحت و بلکه مهمترین ساحت تربیتی، معرفی کرده است. در همین جهت، یکی از فعالیتهایی که برای پرورش بُعد دینی دانش آموزان پیش بینی شده است، مطالعه‌ی درس «دین و زندگی» است.

جهت مطالعه‌ی جدی و تاثیرپذیری از این درس، همچنین با توجه به اهمیت معدل و نمرات پایان سال دروس عمومی و تاثیر آن در کنکور سراسری، وجود منابع آموزشی در راستای کیفیت و ارتقاء یادگیری بیش از پیش احساس می‌شود.

این مجموعه سوالات با هدف کمک به دانش آموزان برای درک عمیق تر مفاهیم تهیه شده است. تا به عنوان یک منبع مکمل آموزشی، به منظور ارتقاء فرآیند یادگیری، به معلمان و دانش آموزان در ارزیابی، یادگیری و سنجش میزان تسلط بر مطالب کمک کند. لازم به ذکر است سال گذشته نیز شبیه این مجموعه برای دانش آموزان رشته علوم تجربی در سه پایه دهم، یازدهم و دوازدهم توسط دبیرخانه راهبری درس دین و زندگی مستقر در استان کرمانشاه گردآوری شد.

ضمن تشکر از زحمات همکارانی که در تهیه و تدوین و طراحی این مجموعه ارزشمند نقش داشته‌اند، از معلمان گرانقدر و همکاران خلاق و فعال و متعهد به امر یاددهی و یادگیری تقاضا می‌شود که متعلمان و فرزندان خود را به استفاده از این مجموعه تشویق نمایند. هم چنین امیدواریم دانش آموزان عزیز با درک اهمیت طرح پرسش از مباحث درسی ضمن بهره گیری از سؤالاتی که در اختیار آنان قرار گرفته است و رجوع به پاسخ مربوط به هر سوال در متن کتاب درسی (باتوجه به آدرس مندرج در صفحه پاسخنامه مربوطه) خود به طرح پرسش های متنوع تر و افزون تر نیز بپردازند.

سلیمان محبی

مدیر کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه

سال تحصیلی ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳

مدیران محترم، معلمان بزرگوار، اولیای گرامی، دانش آموزان عزیز، سلام بر شما

بهره گیری از روش پرسش و پاسخ که قرن ها پیش از این مورد تأکید کتاب آسمانی ما قرار گرفته است، امر یاددهی و یادگیری را بسیار تسهیل می نماید. اهمیت این امر تا آن جاست که پیشوایان الهی علیهم السلام سؤال نیک را نیمی از دانش دانسته اند: "حُسْنُ السُّؤَالِ نِصْفُ الْعِلْمِ". مجموعه سوالات گردآوری شده حاضر حاصل همکاری و تلاش همکاران محترم در سراسر کشور است. که بنا به درخواست دبیرخانه طراحی شده و پس از گردآوری مورد تدوین قرار گرفته است و پس از همسان سازی ظاهری و تاحدی محتوایی در اختیار علاقه مندان قرار گرفته است. لازم به توضیح است هرچند دقت زیادی در بررسی سوالات شده اما در عین حال، استاندارد بودن و تطابق کامل با جدول هدف - محتوای همه سوالات مورد تایید دبیرخانه نمی باشد.

این بسته کمک آموزشی، حاوی سوالات و پاسخنامه درس به درس با ذکر شماره صفحه کتاب، از درس دین و زندگی پایه دهم رشته ادبیات و علوم انسانی می باشد. که برای دانش آموزان سایر رشته ها نیز بدون استناد به شماره صفحات، قابل استفاده می باشد.

امیدواریم این مجموعه که به عنوان نمونه و جهت الگوگیری همکاران بزرگوار و به ویژه نومعلمین عزیز منتشر شده است، به عنوان اولین اثر در نوع خود، مورد استفاده قرار گیرد.

خرسندیم که با افتخار مجموعه سوالات فراهم آمده را در اختیار دانش آموزان گرامی قرار می دهیم تا سرمایه های اصلی ایران اسلامی بتوانند با کمک گرفتن از روش پرسش و پاسخ و با اعتقاد به طراحی سوالات از متن کتاب، پس از آموزش و یادگیری محتوای کتاب، با بررسی این سوالات ضمن خودارزیابی، به تثبیت و تعمیق معارف اسلامی در ذهن خود بپردازند.

در پایان ضمن تشکر از حمایتها و همراهی دفتر گروه های آموزشی متوسطه نظری وزارت آموزش و پرورش، معاونت محترم آموزش متوسطه اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه، جناب آقای دکتر پروین و ریاست محترم اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی استان کرمانشاه، سرکار خانم دکتر مروتی، اعضاء محترم دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و سرگروه ها و اعضای گروه آموزشی درس دین و زندگی استانها و همچنین طراحان محترم سوالات که در جهت تهیه این مجموعه هریک به نحوی حمایت، همکاری، طراحی، ویرایش و اصلاح نمودند، از صاحب نظرانی که این اثر را مطالعه می کنند خواهشمندیم هر نوع نظر، نقد یا پیشنهاد خود را به دبیرخانه راهبری این درس مستقر در استان کرمانشاه ارسال نمایند.

سحر حقیقی پاک

دبیر دبیرخانه دین و زندگی مستقر در استان کرمانشاه

سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

فهرست مطالب:

درس اول.....	۷
درس دوم.....	۱۱
درس سوم.....	۱۵
درس چهارم.....	۲۰
درس پنجم.....	۲۴
درس ششم.....	۲۸
درس هفتم.....	۳۳
درس هشتم.....	۳۷
درس نهم.....	۴۱
درس دهم.....	۴۵
درس یازدهم.....	۴۹
درس دوازدهم.....	۵۳
درس سیزدهم.....	۵۹
درس چهاردهم.....	۶۳

سوالات درس اول

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه سوالات استاندارد با رویکرد مفهومی درس دین و زندگی		 دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی
سوالات : درس اول (هدف زندگی)		کتاب: دین و زندگی
طراحی توسط : سعیده ملااحمدی دستجردی (آذربایجان شرقی / ماکان)		پایه : دهم
رشته: ادبیات و علوم انسانی		سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴
ردیف	صفحه	
الف) تدبر در آیات و حدیث		
۱	با توجه به آیه ی شریفه (مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ) چه تفاوتی بین پاداشی که انسان در دنیا دریافت می کند با پاداشی که "عندالله" است وجود دارد؟	
۲	با توجه به ترجمه (وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ) برای نشان دادن هدفمند بودن خلقت از چه تعبیری استفاده شده است؟	
۳	با توجه به آیه "آنچه به شما داده شده، کالای زندگی دنیا و آرایش آن است و آنچه نزد خداست بهتر و پایدارتر است آیا اندیشه نمی کنید؟ " انسان را برای دریافت حقیقت فانی بودن زندگی دنیوی و پایداری و ماندگاری پاداش های اخروی به چه چیزی دعوت می کند؟	
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۴	انسان ها به دلیل داشتن روحیه بی نهایت طلب همیشه به دنبال اهدافی هستند که به آنها احساس رضایت کامل بدهد.	
۵	اختلاف در انتخاب اهداف نشان دهنده نقص در خلقت انسان است.	
۶	تقرب به خدا تنها یک مکان خاص نیست بلکه یک ارتباط معنوی است.	
۷	روح بی نهایت طلب، یکی از مهم ترین ویژگی هایی است که انسان را از سایر موجودات متمایز می سازد.	
۸	پاداش آخرت برتر و پایدارتر از زندگی دنیوی است و رسیدن به این حقیقت نیازمند تفکر و اندیشیدن است.	
ج) گزینه صحیح		
۹	کدامیک از موارد زیر بهترین تعریف برای هدف جامع است؟ الف) هدفی که تنها به نیازهای مادی پاسخ دهد. ب) هدفی که تمام استعداد های انسان را در برگیرد. ج) هدفی که فقط به لذت های دنیوی بپردازد. د) هدفی که با اهداف دیگران در تضاد باشد.	
۱۰	کدامیک از موارد زیر در مورد هدف فرعی صحیح می باشد؟ الف) اهداف فرعی همیشه مضر می باشند. ب) اهداف فرعی می توانند جایگزین هدف های اصلی باشند. ج) اهداف فرعی باید در راستای اهداف اصلی باشند. د) اهداف فرعی هیچ ارزشی ندارند.	
۱۱	چگونه می توانیم بین هدف اصلی و فرعی تعادل برقرار کنیم؟	

	الف) با توجه به این مطلب که هدف های فرعی پایان پذیر هستند، نمی توان بین هدف اصلی و فرعی تعادل برقرار نمود. ب) به اهداف فرعی دل نبندیم. ج) به گونه ای برنامه ریزی کنیم که هدف اصلی، اصل قرار گرفته و هدف های فرعی تابع آنها باشند. د) در صورت ایجاد تعادل بین این دو هدف (اصلی و فرعی) ممکن است از زیبایی های پایدار باز بمانیم.	
۷	۱۲ چرا انسان نیازمند معیاری برای انتخاب هدف می باشد؟ الف) زیرا انسان موجودی بی نهایت طلب است و به دنبال چیزهای نامحدود است. ب) زیرا انسان دارای استعداد های متنوع مادی و معنوی است. ج) زیرا انسان با وجود معیار و ملاک هدف های درستی برگزیده و عمرش را صرف رسیدن به آنها خواهد کرد. د) همه موارد.	
د) کشف ارتباط		
۱۱	الف) منشاء اختلاف در هدف ب) مقصود و هدف نهایی ج) از هدف های فرعی ۱- عبودیت و بندگی ۲- نوع اندیشه انسان ۳- مال و ثروت ۴- احسان به دیگران	
ه) تعریف اصطلاحات		
*	این درس فاقد اصطلاح تعریفی می باشد.	*
و) درک متن		
۵	۱۴ متن زیر را بخوانید و به سوال خواسته شده پاسخ دهید. "گام نهادن در این دنیا فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به انسان داده شده است و زمانی که امام علی (ع) مردم را موعظه میکرد، معمولاً سفتان خود را با این عبارات آغاز می کرد: (ای مردم هیچ کس پیوسته آفریده نشده تا خود را سرگرم کارهای لهو کند و او را به خود وا نگذاشته اند تا به کارهای لغو و بی ارزش بپردازد). البته میان هدف انسان و موهباتی همچون حیوانات و گیاهان، تفاوت هایی وجود دارد. تفاوت هایی که به ویژگی های خاص انسان و تمایز او از سایر موهوبات باز می گردد." با توجه به متن چه دلایلی بر این مدعاست که انسان به حال خود رها نشده است؟	
ز) پاسخ کوتاه		
۵	فرصت زندگی دنیوی و گام نهادن در دنیا برای چیست ؟	۱۵
۸	چه عاملی باعث می شود انسان ها از هدف اصلی دور شوند؟	۱۶
۸	چه پیامدی ممکن است در نتیجه اولویت دادن به اهداف فرعی بر اهداف اصلی برای انسان ایجاد شود؟	۱۷
ح) پاسخ تشریحی		
۸	در دنیای امروزی بسیاری از افراد به دنبال تلاش برای کسب ثروت و شهرت هستند، آیا این اهداف با هدف اصلی که تقرب به خداست در تضاد است؟ چرا؟	۱۸
۷	چرا خداوند بهترین معیار برای انتخاب هدف است ؟ با دو دلیل بیان کنید.	۱۹

۲۰	چه ارتباطی بین کسب زیبایی ها و خوبی ها و تقرب به خداوند وجود دارد؟	۱۱
۲۱	میان هدف انسان و سایر موجودات چه تفاوتی وجود دارد؟	۵
۲۲	چه تفاوتی بین اهداف دنیوی و اهداف اخروی وجود دارند و کدام یک پایدارترند؟	۷ و ۸
۲۳	نزدیکی به خدا به چه معناست و چه تفاوتی با نزدیکی ظاهری دارد؟	۱۱
ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث		
۱	پاداش دنیوی پایان پذیر است اما پاداش آخرت بهتر و پایدارتر است.	۱۱
۲	از تعبیر (حق) بودن آفرینش آسمان ها و زمین و هر آنچه بین این دو است.	۵
۳	به تفکر و اندیشه که به ویژگی خاص انسان و تمایز او با سایر موجودات اشاره دارد.	۷ و ۵
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۴	صحیح	۷
۵	غلط	۶
۶	صحیح	۱۱
۷	صحیح	۶
۸	صحیح	۷
ج) گزینه صحیح		
۹	ب) هدفی که تمام استعداد های انسان را در برگیرد.	۱۰
۱۰	ج) اهداف فرعی باید در راستای اهداف اصلی باشند	۸
۱۱	ج) به گونه ای برنامه ریزی کنیم که هدف اصلی، اصل قرار گرفته و هدف های فرعی تابع آنها باشند	۸
۱۲	د) همه موارد.	۷
د) کشف ارتباط		
۱۳	هدف جامع هدفی است که همه استعدادهای متنوع انسان را در بر می گیرد.	۱۰
ه) تعریف اصطلاحات		
*	این درس فاقد اصطلاح تعریفی می باشد.	*
و) درک متن		

۵	۱۴	الف) ویژگی های خاص در وجود انسان و تمایزات انسان با سایر موجودات
ز) پاسخ کوتاه		
۸	۱۵	قطعا هدفی از آفرینش انسان وجود دارد و گام نهادن در این دنیا فرصتی است که برای رسیدن به آن هدف به انسان داده شده است.
	۱۶	دلبستگی به اهداف فرعی
۸	۱۷	از زیبایی های پایدار باز می مانیم.
ح) پاسخ تشریحی		
۸	۱۸	تلاش برای رسیدن به اهداف فرعی نه تنها بد نیست بلکه خوب و ضروری است ، فقط باید توجه کنیم که برای رسیدن به نعمت های دنیا مرتکب گناه نشویم و آن قدر سرگرم آنها نباشیم که از زیبایی های پایدار باز بمانیم.
۷	۱۹	الف) خداوند از همه مهربانتر و به نیاز های ما آگاه تر است. ب) ما نیازمند معیاری هستیم که همسو با میل بی نهایت طلبی و استعداد های متنوع انسان باشد. بنابراین فقط خداست که می تواند روح پایان ناپذیر انسان را سیراب کند و زمینه شکوفا شدن استعدادهای متنوع مادی و معنوی انسان را فراهم آورد.
۱۱	۲۰	نزدیکی و تقرب به خداوند یک نزدیکی حقیقی است و خداوند نیز سرچشمه زیبایی ها و خوبی هاست و انسان به میزانی که زیبایی ها و خوبی ها را کسب کند به خدا نزدیک تر می شود.
۵	۲۱	انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و بهسوی آن گام بردارد؛ در حالی که گیاهان بهصورت طبیعی و حیوانات بهصورت غریزی به سوی هدف خود حرکت میکنند .۲۰. انسان برخالف حیوانات و گیاهان که استعدادهای محدود مادی دارند، مجموعه های فراوان از استعدادهای مادی و معنوی است.۳۰. انسان دارای روحیه های بینهایتطلب است و عطش او در دستیابی به خواسته هایش نه تنها کم نمیشود، بلکه روز به روز افزون میگردد. او به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمیپذیرد و تمام نمیشود. این انسان بینهایت طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است؛ هدفهایی پایانناپذیر و تمامنشدنی. درحالی که حیوانات و گیاهان هدفهای محدودی دارند و هنگامی که به سرحدی از رشد و کمال میرسند، متوقف میشوند؛ چنانکه گویی راهشان پایان یافته است.
۸ و ۷	۲۲	اهداف دنیوی پایان پذیر و محدودند و تنها پاسخگوی برخی از استعدادهای مادی ما هستند، اهداف اخروی پایان ناپذیر و و همیشگی اند و پاسخگوی استعدادهای مادی و معنوی بیشتری در وجود ما هستند. اهداف اخروی پایدارترند.
۱۱	۲۳	نزدیکی و تقرب به خدا نزدیکی مکانی و ظاهری نیست و ممکن است دو نفر در یک مکان کنار هم باشند اما هیچ نزدیکی به هم احساس نکنند. بلکه نزدیکی به خدا یک نزدیکی حقیقی است و انسان به میزان کسب خوبی ها و زیبایی ها به خدا نزدیکتر می شود.

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی

مستقر در استان کرمانشاه

کتاب: دین و زندگی		درس: دوم (پرواز)	طراحی توسط استان زهرا سلیمانی: آذربایجان غربی / ارومیه)
رشته: ادبیات و علوم انسانی		پایه: دهم	سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴
ردیف	صفحه		
الف) تدبیر در آیات و حدیث			
۱	در آیه ی « آنها هنگامی که مردم را به نماز فرا می خوانند، آن را به مسخره و بازی می گیرند.» علت این مسخره گرفتن ، به کار نگرفتن کدام سرمایه است؟		
۲	سرمایه رشد مورد اشاره در عبارت "و نفس و ما سواها فإلهمها فجورها و تقواها" چیست؟		
۳	آیه ی شریفه ی « انا هدیناه السبیل اما شاکرا اما کفورا» بیانگر کدام سرمایه الهی برای انسان است؟ پیام آن چیست؟		
۴	آیه شریفه ی « لا اقسم بالنفس اللوامة» بیانگر کدام سرمایه انسان است؟		
۵	موضوع حدیث امام علی علیه السلام « دشمن ترین دشمن تو؛ همان نفسی است که در درون تو است. » چیست؟		
ب) درستی و نادرستی گزاره ها			
۶	نفس لوامة با محکمه اش ما را از راحت طلبی باز می دارد.		
۷	به دلیل گرایش انسان به خیر و نیکی و بیزاری از بدی، همه ما فضائلی چون صداقت و عزت نفس را دوست داریم و از رذائلی چون دورویی و حقارت بیزاریم.		
۸	خداوند متعال هم عوامل رشد و کمال را به ما نشان داده هم عوامل سقوط و گناه و دور ماندن از هدف را به ما معرفی کرده است .		
ج)گزینه صحیح			
۹	عبارت های « منع از خوشی های زودگذر» و مربوط به سرمایه عقل انسان است. الف) سرزنش انسان بعد از آلوده شدن به گناه		

د) کشف ارتباط		
۱۳	الف) بازداشتن از پیروی عقل و وجدان ب) واکنش نشان دادن در برابر گناه و زشتی ج) اعطای سرمایه های ویژه به انسان	۱. نفس لوامه ۲. نفس اماره ۳. سرمایه ی عقل ۴. ارزش و کرامت انسان نزد خدا
ه) تعریف اصطلاحات		
۱۴	خودشناسی :	۱۸
۱۵	نفس لوامه:	۲۱
۱۶	نفس اماره:	۲۳
و) درک متن		
۱۷	" یلدا دفتر مودب و پر تلاشی است که همیشه در کار های فانه به مادرش کمک می کند. روزی که مادرش در فانه نبود، دست به مرتب کردن فانه و تغییر مفتخر دکوراسیون زد تا مادرش را خوشال کند. هنگام با به بایی گلدان، پایش به لبه آشپزخانه می خورد و گلدان می شکند. یلدا که از این اتفاق به شدت ناراحت می شود با خود می گوید که نباید حقیقت را به مادرم بگویم چرا که از دستم ناراحت می شود و بهتر است دروغی سر هم کنم تا ماپرا را پور دیگری بلوه دهم. اما گویی ندایی درونش می گوید که دروغ گفتن کار اشتباهی هست و هر کاری می کند راضی به گفتن دروغ نمی شود و هنگام آمدن مادر به فانه حقیقت را بازگو می کند."	۲۱-۲۳
سوال ۱: چه عاملی در وجود یلدا او را به دروغ و بدی فرمان می داد؟ سوال ۲: علت اینکه در نهایت یلدا تصمیم به گفتن حقیقت کرد، گوش دادن به کدام ندای درونی بود		
ز) پاسخ کوتاه		
۱۸	رشد و کمال و در نتیجه رستگاری انسان با گام برداشتن به سمت کدام هدف محقق می شود؟	۱۸
۱۹	سودمندترین دانشها چه دانشی است ؟ چرا آن را سودمندترین دانشها برشمرده اند؟	۱۸
۲۰	سرمایه هایی که خداوند متعال برای حرکت انسان در مسیر قرب در اختیار او قرار داده، را نام ببرید؟	۱۹
۲۱	کارکردهای عقل را بنویسید. (۲ مورد)	۱۹
۲۲	شعر زیر معرف کدام سرمایه الهی است؟ دوست نزدیک تر از من به من است چه کنم با که توان گفت که او وین عجب تر که من از وی دورم در کنار من و من مهجورم	۲۰
۲۳	چرا همه انسانها فضایی چون صداقت کرامت عزت نفس و عدالت را دوست دارند و از دورویی حقارت نفس ظلم	۲۰
۲۴	عامل بیرونی که خود را برتر از آدمیان می پندارد و کار او فریب دادن و وسوسه کردن است، چه نام دارد؟	۲۳
۲۵	موانع رسیدن به هدف را نام ببرید.	۲۳

ج) پاسخ تشریحی		
۲۶	منظور از شناخت انسان چیست؟ و شامل شناخت چه مواردی می شود؟	۱۸
۲۷	سرشت خدا آشنا را تعریف کنید و بگویید چه عاملی باعث دوری ما از خدا می شود؟	۲۰
۲۸	چه ارتباطی میان توانایی ها و سرمایه ها و هدف وجود دارد؟	۳۱
۲۹	اگر هدف از خلقت ما خوردن، خوابیدن و خوش بودن در این دنیای چند روزه بود، به سرمایه های ارزشمند الهی نیاز داشتیم؟	۳۱
۳۰		۲۱
۳۱		۲۰
۳۲	له	۲۱
۳۳	آیا وجود شیطان مانع اختیار و اراده ما در تصمیم گیری ها می شود؟	۲۵

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث		
۱	عقل	۱۹
۲	گرایش به خیر و نیکی و	۲۰
۳	سرمایه ی اختیار، خداوند انسان را صاحب اختیار آفریده و او را مسئول سرنوشت خود قرار داده است.	۲۰
۴	نفس لوامه یا وجدان به معنای نفس سرزنشگر	۲۱
۵	نفس اماره	۲۳
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۶	درست	۲۱
۷	درست	۲۱
۸	درست	۲۳
ج) گزینه صحیح		
۱۰	ب	۱۹
۱۱	ب	۱۹
۱۲	ب	۲۳
۱۳	الف	۲۳
د) کشف ارتباط		

۱۹ ۲۳	الف: ۲: ب: ۱: ج: ۴ شماره ۳ اضافی است.	۱۴
ه) تعریف اصطلاحات		
۲۱	نفس لوامه: گرایش انسان به خوبی ها و زیبایی ها سبب می شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن گاه که به گناه آلوده شد خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران آن برآید. قرآن کریم عامل درونی این حالت را نفس لوامه یعنی نفس سرزنشگر نامیده و به آن سوگند خورده است.	۱۵
۲۳	نفس اماره: عاملی درونی که انسان را برای رسیدن به لذت های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می کند و از پیروی عقل و وجدان باز می دارد. میل سرکشی که در درون انسان طغیان می کند و وی را به گناه فرامیخواند نفس اماره یعنی فرمان دهنده به بدی ها نامیده می شود.	۱۶
و) درک متن		
۲۳ ۲۱	پاسخ ۱: نفس اماره (فرمان دهنده به بدی ها) پاسخ ۲: نفس لوامه (سرزنشگر)	۱۷
ز) پاسخ کوتاه		
۱۸	تقرب و نزدیکی به خدا	۱۸
۱۸	خودشناسی، زیرا شناخت خود باعث می	۱۹
۱۹	عقل، اختیار، سرشت خدا آشنا، شناخت و گرایش به خیر و نیکی و بیزاری از بدی، نفس لوامه، پیامبران با کتاب آسمانی	۲۰
۱۹	اندیشیدن، تشخیص مسیر درست زندگی از راههای غلط، دریافت حقایق، دور شدن از جهل و نادانی	۲۱
۲۰	سرشت خدا آشنا	۲۲
۲۰	به دلیل وجود سرمایه شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن	۲۳
۲۳	شیطان	۲۴
۲۳	عامل درونی: نفس اماره، عامل بیرونی شیطان	۲۵
ح) پاسخ تشریحی		
۱۸	اولین گام برای حرکت انسان در مسیر تقرب به خدا شناخت انسان است. یعنی شناخت سرمایه ها و توانایی ها و استعداد های او و چگونگی بکارگیری این سرمایه ها و همچنین شناخت موانع حرکت انسان در مسیر تقرب به خداوند و نحوه مقابله و اجتناب از این موانع	۲۶
۲۰	خداوند سرشت ما را با خود آشنا کرد و گرایش به خود را در وجود ما قرار داد از این رو هر کس در خود می نگرد و به تماشای جهان می نشیند خدا را در می یابد و محبتش را در دل احساس می کند.	۲۷
۳۱	هدف و مسیر حرکت هر کس با توانایی ها و سرمایه هایش هماهنگی دارد. اگر کسی سرمایه ای اندک داشته باشد به کاری کوچک روی می آورد ولی هر چه به این سرمایه افزون گردد هدف های بزرگ تری را می تواند مد نظر قرار دهد و به کارهای ارزشمند تری روی آورد.	۲۸

۲۹	اگر هدف خوردن و خوابیدن بود ظایا سرمایه هایی همچون عقل و وجدان و پیامبران نیاز داشتیم عقلی که با دور اندیشی ما را از خوشی های زودگذر منع میکند و وجدانی که با محکمه اش ما را از راحت طلبی باز میدارد	۳۱
۳۰		۲۱
۳۱		۲۰
۳۲	ن ا ب	۲۱
۳۳	خیر شیطان هیچ تسلطی بر ما ندارد. کار او فقط وسوسه کردن است و این خود ما هستیم که انتخاب میکنیم به وسوسه او عمل کنیم یا عمل نکنیم.	۲۵

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه			
کتاب: دین و زندگی		درس ۳ «خود حقیقی»	
رشته: ادبیات و علوم انسانی		پایه: دهم	
سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴		طراحی توسط: (الله نورزاد کوهساره استان اردبیل / جعفر آباد)	
ردیف	صفحه		
الف) تدبر در آیات و حدیث			
۱	از تدبیر در آیات قرآن کریم به دست می آید که وجود انسان از چند بُعد تشکیل شده است؟		
۲	ماجرای خواب حضرت یوسف دلیلی بر کدام مطلب است؟		
ب) درستی و نادرستی گزاره ها			
۴	ثبات هویت و خود ما ناشی از ثبات اندام های ما است.		
۵	قوانین ومقررات جامعه و روابط بین افراد نیز بر پایه پذیرش همین «من» ثابت بنا شده است.		

۳۳	۶	بُعد جسمانی انسان است که فضیلت ها و رذیلت های اخلاقی را کسب می کند.			
۳۱	۷	وجود انسان از دو بُعد جسمانی و روحانی تشکیل شده است.			
۳۱	۸	بُعد روحانی انسان بعد از مرگ باقی می ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی دهد.			
ج)گزینه صحیح					
۳۱	۹	ثابت بودن خود ، دلیلی بر کدام گزینه است؟ الف)وجود بُعد جسمانی در انسان ب) وجود بُعد روحانی در انسان ج)ابعاد جسمی و روحی			
۳۳	۱۰	ماجرای خواب حضرت یوسف (ع) دلیلی بر کدام مطلب است؟ الف) حق بودن ارسال پیامبران ب)وجود انواع خواب ج)اصالت رویاهای راستین از دیدگاه قرآن			
۳۳	۱۱	منشا کسب فضائل و خوبی ها کدام است واز آن تعبیر به چه چیزی شده است ؟ الف)روح-من ب)جسم-من ج) جسم-تن			
۳۱	۱۲	تعبیر « من » بیانگر بعدانسان است که نیازمند استدلال الف)جسمی - است ب)روحی -نیست ج) روح - است			
د)کشف ارتباط					
۳۱	۱۳	الف	به ما توانایی انتخاب و تصمیم گیری می دهد.	۱	رویای صادقه
		ب	بعد انسان است که تجزیه و تحلیل می پذیرد.	۲	روح
		پ	نمونه ای از رویای صادقه در آن آمده است.	۳	جسم
		ت	انسان در این قبیل از خواب ها از ظرف زمان و مکان خارج می شود.	۴	حضرت یوسف
ه)تعریف اصطلاحات					
۳۱	۱۴	بُعد جسمانی			
۳۱	۱۵	بُعد روحانی			
و)درک متن					
۳۳	۱۶	متن اول : " شفهی را به اتهام قتل دستگیر کردند، آن فرد می گفت من ۱۰ سال است که از شهر خودم خارج نشده ام، چگونه چنین اتهامی بر من وارد می کنید؟ قاضی گفت: ۲۵ سال قبل در فلان استان و فلان روستا، به اتهام قتل در حال تعقیب بودین و تصویر شما را با اجازه دادگستری منتشر کرده بودند و شاهدان هم شما را می شناسند." الف): این متن به کدام بُعد انسان اشاره دارد؟ ب): این داستان بیانگر کدام ویژگی مهم انسان است؟			
		متن دوم : " امروز اتفاق مهمی برایم افتاد ،احساس کردم قبل این اتفاق را بایی دیده ام. پندین سال است که تمام جریان ها اتفاقاتی که برایم رخ می دهد را می نویسم. وقتی دفترچه خاطراتم را می خواندم مشاهده کردم ۱۰ سال قبل همین اتفاق را دقیقاً در خواب دیده بودم و آن را نوشته بودم."			

	الف: این متن به کدام بُعد انسان اشاره دارد؟ ب: این داستان بیانگر کدام ویژگی مهم انسان است؟	
ز) پاسخ کوتاه		
۱۷	دانشمندان چه نشانه ها و دلایلی بر وجود بُعد جسمانی انسان ذکر کرده اند؟	۳۱
۱۸	بُعدی از وجود انسان که به مکان و زمان نیازمند و محدود می شود کدام است؟	۳۱
۱۹	بُعدی از وجود انسان که آگاهی و حیات خود را از دست نمی دهد. کدام است؟	۳۱
۲۰	کدام یک از ابعاد وجودی انسان است که اگر به فضیلت ها آراسته شود مقرب درگاه خدا و مسجود او می شود؟	۳۳
ح) پاسخ تشریحی		
۲۱	اقدامات و وظایف روح در انسان را بنویسید.	۳۳
۲۲	آیا اثبات هویت و خود ما ناشی از ثبات اندام های ما است؟	۳۲
۲۳	یکی از نشانه های وجود بعد روحانی در انسان خواب و رویا (رویا صادقانه) می باشد. آن را توضیح دهید	۳۲
۲۴	توضیح دهید که چگونه قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد نیز بر پایه پذیرش همین «من» ثابت شده اند؟	۳۲
۲۵	به طور خلاصه با ذکر مثال توضیح دهید که آیا «خود» انسان وابسته به جسم و کالبد مادی است؟	۳۱
۲۶	منظور از ثابت بودن خود چیست؟ به طور خلاصه توضیح دهید.	۳۱
۲۷	ویژگی های بُعد روحانی و غیر جسمانی را بنویسید.	۳۱
۲۸	ویژگی های بُعد جسمانی و مادی را بنویسید.	۳۱
۲۹	منظور از خود حقیقی چیست؟	۳۱

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبر در آیات و حدیث		
۱	بُعد جسمانی و بُعد روحانی	۳۱
۲	دلیلی بر اصالت رویاهای راستین از دیدگاه قرآن	۳۳
۳	بُعد جسمانی و مادی انسان مانند سایر اجسام و مواد ، تجزیه و تحلیل می پذیرد و سرانجام فرسوده و متلاشی می گردد و به مکان و زمان نیازمند و محدود است. بُعد روحانی و غیر جسمانی انسان تجزیه و تحلیل نمی پذیرد ، متلاشی نمی شود و بعد از مرگ باقی می ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی دهد.	۳۱
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۴	نادرست	۳۲
۵	درست	۳۲
۶	نادرست	۳۳

۷	درست	۳۱
۸	درست	۳۱
ج)گزینه صحیح		
۹	گزینه ب	۳۱
۱۰	گزینه ج	۳۳
۱۱	گزینه الف	۳۳
۱۲	گزینه ج	۳۱
د)کشف ارتباط		
۱۳	الف) روح	۳۳
	ب) جسم	۳۱
	پ)حضرت یوسف	۳۳
	ت)رویای صادقه	۳۳
ه)تعریف اصطلاحات		
۱۴	بُعد جسمانی مانند سایر اجسام و مواد ، تجزیه و تحلیل می پذیرد و سرانجام فرسوده و متلاشی می گردد و به مکان و زمان نیازمند و محدود است.	۳۱
۱۵	بُعد روحانی و غیر جسمانی انسان تجزیه و تحلیل نمی پذیرد ، متلاشی نمی شود و بعد از مرگ بدن باقی می ماند و آگاهی و حیات خود را ازدست نمی دهد.	۳۱
و)درک متن		
۱۶	متن اول: الف) روحانی ب) ثبات شخصیت در محوریت روح متن دوم: الف) روحانی ب) رویای صادقه	
ز)پاسخ کوتاه		
۱۷	ثابت بودن خود-خواب و رویا	۳۱
۱۸	بُعد جسمانی و مادی	۳۱
۱۹	بُعد روحانی و غیر جسمانی	۳۱
۲۰	بُعد روحانی و غیر جسمانی	۳۳
ح)پاسخ تشریحی		
۲۱	بُعد روحانی است که به ما توانایی انتخاب و تصمیم گیری می دهد . به دنبال کمالات نامحدود است.وتوانایی درک واقعیات و تفکر و اندیشه به ما می بخشد.همین بعد است که فضیلت ها و رذیلت های اخلاقی را کسب می کند	۳۳

۳۲	برخی از انسان ها قسمت هایی از بدن خود را در حادثه ای از دست می دهند اما نه به خودشان و نه دیگران، هیچ گاه احساس نمی کنند که قدری از هویت و «من» او کم شده باشد و این نشان می دهد که ثبات هویت و «خود» ما ناشی از ثبات اندام های ما نیست.
۳۳	هر کدام از ما هنگام خواب رویاهایی را مشاهده می کنیم. این رویاها انواع مختلفی دارند: برخی، از حوادث و اتفاقات روزانه ما سرچشمه می گیرند، برخی، کابوسند و صحنه آشفته و بی اساس دارند. اما برخی از خواب ها، خبر از حوادث گذشته یا رویداد های آینده می دهند یا نشان دهنده مکانی هستند که هرگز در بیداری آنجا را ندیده ایم و بعد ها که به آن جا می رویم آنچه را در خواب دیده بودیم در خارج مشاهده می کنیم
۳۴	اگر از شخصی که بیست سال قبل کتابی نوشته یا یک قانون علمی را کشف کرده، یا خدماتی به جامعه عرضه کرده است اکنون تجلیل می کنیم یا اگر کسی بیست سال قبل به جنایتی دست زده است و اکنون دستگیر شده است محاکمه و مجازات می کنیم بدان جهت است که آنان را همان انسان بیست سال قبل می دانیم گرچه سنی از آنان گذشته و ظاهرشان تغییر کرده است.
۳۵	اگر شخصیت یا «من» انسان وابسته به جسم او باشد باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد. در صورتی که چنین نیست. هر کس این را در خود می یابد که کس دیگری جایگزین او شده و او همواره خودش بوده است و اگر کارهایی خوب یا بد در طول سالیان گذشته انجام داده همه این کارها را به همین «خود» نسبت می دهد و خود را عامل آن کارها می داند.
۳۶	هر کس درک روشنی از خود دارد و در اثبات وجود چیزی که از آن تعبیر به «من» می کند به هیچ گونه استدلالی احتیاج ندارد. با آن که در طول زندگی، شکل و قیافه و اعضا و اندام های بدن در حال تغییر است و جسم امروز من با جسم امروز نوزادی بسیار متفاوت است اما همان کسی هستم که سال ها پیش در فلان روز متولد شدم. وقتی به یاد می آورم که در فلان سال به بنده ای از بندگان خدا خدمتی کرده ام، احساس خوشحالی می کنم و وقتی به خاطر می آورم که در فلان زمان مرتکب خطایی شده ام، خود را ملامت می کنم و از خدا می خواهم به من کمک نماید تا گذشته ام را جبران کنم، این ها می رساند که رفتار گذشته ام را از خود می دانم و از هم اکنون برای آینده ام نقشه دارم و برنامه ریزی می کنم.
۳۷	بعد جسمانی و مادی انسان مانند سایر اجسام و مواد، تجزیه و تحلیل می پذیرد و سرانجام فرسوده و متلاشی می گردد و به مکان و زمان نیازمند و محدود است.
۳۸	بعد روحانی و غیر جسمانی انسان تجزیه و تحلیل نمی پذیرد، متلاشی نمی شود و بعد از مرگ بدن باقی می ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی دهد.
۳۹	خود حقیقی همان روح الهی است که وابسته به جسم نیست، برای اثبات آن به هیچ گونه استدلالی احتیاج نیست، ثابت است و دچار تغییر نمی شود.

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی

مستقر در استان کرمانشاه

کتاب: دین و زندگی	درس: چهارم (پنجره ای به روشنایی)	طراحی توسط: ملیحه نصیری (استان اصفهان)
رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دهم	سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ردیف	صفحه
الف) تدبر در آیات و حدیث	
۱	با تدبر در آیه "و ما هذه الحیة الدنیا الا لهو و لعب و ان الدار الآخرة لهی الحیوان" (عنکبوت/۶۴)؛ پاسخ دهید. الف) این آیه به کدام دیدگاه انسان ها در برخورد با مرگ اشاره دارد؟ ب) طبق این آیه، دنیا و آخرت چه ویژگی دارند؟ ج) پیام این آیه را بنویسید.
۲	با توجه به آیه "من آمن بالله والیوم الآخر و عمل صالحا فلا خوف علیهم و لاهم یحزنون" (مائده/۶۹): الف) آیه بیانگر کدام پیامد دیدگاه درمورد معاد می باشد؟ ب) با توجه به آیه، نداشتن ترس و اندوه معلول و نتیجه چیست؟
۳	با تدبر در آیه "و قالوا ما هی الا حیاتنا الدنیا نموت و نحیا و ما یهلکنا الا الدهر و ما لهم بذلک من علم ان هم الا یظنون" (جاثیه/۲۴) به سوالات پاسخ دهید: الف) آیه بیانگر کدام دیدگاه در مورد معاد می باشد؟ ب) طبق آیه اعتقاد شان در مورد مرگ بر چه اساسی است؟
ب) درستی و نادرستی گزاره ها	
۴	الف) پیامبران الهی و پیروان آنها، مرگ را پایان زندگی می دانند که با آمدنش دفتر عمر بسته می شود.
۵	در دیدگاه منکرین معاد، دنیا تنها بخش کوچکی از زندگی انسان است.
۶	متلاشی شدن بعد روحانی، یکی از اندیشه های معتقدین به معاد است.
۷	سرگرم شدن به دنیا و فراموشی آینده تلخ از پیامدهای عدم اعتقاد به معاد است.
۸	خداپرستان حقیقی آرزوی مرگ می کنند و آن را ناگوار نمی دانند.
ج) گزینه صحیح	
۹	نتیجه فراموشی و غفلت منکران معاد چیست؟ الف) رهسپار نیستی شدن ب) آرزوی مرگ داشتن ج) دل به دنیا نبستن د) فرو رفتن در گرداب آلودگی ها

۴۰	۱۰ علت شور و نشاط معتقدین به معاد چیست؟ الف) اینکه انسان می داند هیچ یک از کارهای او در آن جهان بدون پاداش نمی ماند. ب) هرگاه خدمتی به محرومی کند در پیشگاه خدا دارای اجر و مزد است. ج) نداشتن ترس از مرگ و آمادگی برای فداکاری در راه خدا د) گزینه الف و ب
۴۳	۱۱ کدام مورد جزو پیامدها و آثار انکار معاد نمی باشد؟ الف) فراموشی و غفلت از مرگ ب) نهراسیدن از مرگ و آمادگی بر آن ج) گرفتاری به یأس و ناامیدی د) بی ارزش شدن دنیا
۴۱	۱۲ کدام عامل سبب می شود که دفاع از حق مظلوم و فداکاری در راه خدا آسانتر شود؟ الف) نترسیدن از مرگ که پیامد اعتقاد به معاد است. ب) به بن بست نرسیدن انسان که از پیامدهای اعتقاد به معاد است. ج) بی ارزش بودن زندگی چند روزه دنیا و حقیقی بودن آخرت. د) شور و نشاط داشتن از انگیزه های اعتقاد به معاد.
د) کشف ارتباط	
۳۹	۱۳ الف) پیامد انکار معاد ب) پیامد اعتقاد به معاد ج) بعد جسمانی د) بعد غیرمادی ۱) تغییر پذیری و دگرگونی ندارد ۲) فرو رفتن در گرداب گناه ۳) تجزیه و تحلیل می پذیرد ۴) ترسی از مرگ ندارند
ه) تعریف اصطلاحات	
*	این درس فاقد اصطلاح تعریفی می باشد.
و) درک متن	
۳۹	۱۴ رسول خدا (ص) که می فرمایند: "برای نابودی و فنا فلق نشده ایر؛ بلکه برای بقا آفریده شده ایر و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می شوید." الف) علت آفرینش انسان از دید پیامبر (ص) چه چیزی معرفی شده است؟ ب) مرگ، در بیان ایشان چگونه بیان شده است؟ امام حسین (ع): "مرگ چیزی نیست مگر پلی که شما را از ساحل سفتی ها به ساحل سعادت و کرامت و بهشت های پهنای و نعمت های جاوید عبور می دهد؛ پس کدامیک از شما کراهت دارد که از زندان به قصر منتقل شود." الف) این سخن متناسب با کدام دیدگاه در مورد معاد می باشد؟ ب) از دیدگاه امام حسین (ع) مرگ برای مومنان با به دست آوردن چه نعماتی همراه است؟
ز) پاسخ کوتاه	
۳۹	۱۵ باهوش ترین مومنان از دید پیامبر (ص) چه کسانی هستند؟
۴۳	۱۶ منشأ فراموشی و غفلت منکران معاد چیست؟

۱۷	این سخن پیامبر(ص)؛ "الناس نیام فإذا ماتوا إئتبهوا" به چه موضوعی اشاره دارد؟	۳۹
۱۸	پرسش های فراگیر در طول تاریخ که ذهن عموم انسانها را به خود مشغول کرده است در مورد چیست؟	۳۸
۱۹	امام حسین (ع) مرگ و زندگی با ظالمان را چگونه می بیند؟	۴۱
۲۰	چرا برخی افراد با اینکه می گویند آخرت را قبول دارند در زندگی خود به گونه ای عمل می کنند که گویی آخرتی در پیش نیست؟	۴۳
ح) پاسخ تشریحی		
۲۱	چرا انسان معتقد به معاد دارای شور و نشاط است؟	۴۰
۲۲	آیا توجه به آخرت لزوماً بی توجهی به دنیا و عقب ماندگی را در پی دارد؟ چرا؟	۴۵
۲۳	آثار اعتقاد به معاد چیست؟ نام ببرید.	۴۰
۲۴	چرا خداپرستان از خدا عمر طولانی می خواهند؟ (نترسیدن خداپرستان از مرگ به چه دلیلی است؟)	۴۱
۲۵	طبق دیدگاه خداپرستان حقیقی، مرگ برای چه کسانی ناگوار و هولناک است؟	۴۱
۲۶	انکار معاد برای کسانی که نمی توانند فکر مرگ را از ذهن خود بیرون کنند چیست؟	۴۳
۲۷	چرا منکرین معاد مرگ را باعث نابودی آدمی می دانند؟	۴۲

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبر در آیات و حدیث		
۱	الف) معتقدین به معاد ب) دنیا بازیچه و سرگرمی، آخرت سراسر حیات ج) بی ارزش بودن زندگی چند روزه دنیا و حقیقی بودن آخرت	۴۰
۲	الف) معتقدین به معاد ب) ایمان به خدا و روز آخرت و انجام دادن عمل صالح	۴۰
۳	الف) منکرین معاد ب) از روی علم و یقین نبوده بلکه از روی ظن و گمان است.	۴۲
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۴	غ	۳۹
۵	غ	۳۹
۶	غ	۳۹
۷	ص	۴۳
۸	غ	۴۱
ج) گزینه صحیح		
۹	د	۴۳
۱۰	د	۴۰

۴۳	ب	۱۱
۴۱	الف	۱۲
(د) کشف ارتباط		
۳۹	۲(الف) ۴(ب) ۳(ج) ۱(د)	۱۳
(ه) تعریف اصطلاحات		
*	این درس فاقد اصطلاح تعریفی می باشد.	*
(و) درک متن		
۳۹	الف) برای بقا و نه فنا و نابودی ب) انتقال از جهانی به جهان دیگر	۱۴
۴۱	الف) معتقدین به معاد ب) سعادت و کرامت و بهشت های پهناور و نعمت های جاوید	
(ز) پاسخ کوتاه		
۳۹	آنان که فراوان به یاد مرگند و خود را بهتر از دیگران برای آن آماده می کنند.	۱۵
۴۳	میل به جاودانگی و بی نهایت طلبی انسان	۱۶
۳۹	دیدگاه معتقدین به معاد و حقیقی بودن آخرت در برابر دنیا	۱۷
۳۸	چیستی مرگ و آینده انسان بعد از آن	۱۸
۴۱	مرگ را جز سعادت و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی دیدند	۱۹
۴۳	چون به باور قلبی شان تبدیل نشده است.	۲۰
(ح) پاسخ تشریحی		
۴۰	این شور و نشاط به این دلیل است که انسان میداند هیچ یک از کارهای نیک او در آن جهان بی پاداش نمی ماند؛ زیرا هر خدمتی که به محرومی می کند و هر غمی را که از دل غمگینی پاک می کند و هر باری را که از دوش انسان برمی دارد در پیشگاه خدا دارای اجر و مزد است.	۲۱
۴۵	خیر - اعتقاد به آخرت نه تنها سبب عقب ماندگی نیست بلکه باعث رشد و تصحیح زندگی دنیوی و در پیش گرفتن اخلاق الهی برای ساختن آخرتی آبادتر می شود. کسی که به آخرت توجه دارد دنیا را محل ثواب در رسیدن به خوبی ها و کمالات قرار می دهد.	۲۲
۴۰	۱. باز شدن پنجره امید و روشنایی به روی انسان و فراهم شدن شور و انگیزه فعالیت و کار. ۲. انسان ها ترسی از مرگ ندارند و همواره آماده فداکاری در راه خداست.	۲۳
۴۱	نترسیدن از مرگ به این معنا نیست که آرزوی مرگ کنند بلکه درخواست عمر طولانی دارند تا بتوانند در این جهان با تلاش در راه خدا و خدمت به مردم زمینه رشد خود را فراهم آورند و با اندوخته ای کامل خدا را ملاقات کنند و به درجات برتر بهشت نائل آیند.	۲۴
۴۱	آنان که زندگی را محدود به دنیا می دانند و با کوله باری از گناه با آن دنیا مواجه می شوند مرگ برایشان ناگوار و هولناک است.	۲۵

۲۶	همین زندگی چند روزه دنیا برایشان بی ارزش می شود، به یاس و ناامیدی دچار می شوند و شادابی و نشاط زندگی را از دست می دهند، از دیگران کناره می گیرند و به انواع بیماری های روحی دچار می شوند.	۴۳
۲۷	چون انسان را منحصر در جسم می دانند و معتقدند بعد از مرگ نابود می شود و اگر روح را قبول داشته باشند آن را جاودانه نمی دانند و با مرگ جسم نابود می شود.	۴۲

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه			
کتاب: دین و زندگی		درس: پنجم (آینده روشن)	طراحی توسط: آمنه اسدیان (استان البرز)
رشته: ادبیات و علوم انسانی		پایه: دهم	سال تحصیلی: ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳
ردیف	صفحه		
الف) تدبر در آیات و حدیث			
۱	آیه شریفه «اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعََنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ...» به چه پیام مهمی اشاره دارد ؟		
۲	آیه شریفه « أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ» مؤید کدام استدلال در باره معاد است؟		
۳	با توجه به آیه شریفه «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ» به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) خداوند چه کسانی را در این آیه مقایسه می کند ؟ ب) این آیه مربوط به کدام دلیل قران کریم دربارۀ معاد است؟		
۴	با توجه به آیه شریفه «و برای ما مثلی زد در حالی که آفرینش نخستین خود را فراموش کرده بود» الف) به کدام استدلال در باره معاد اشاره دارد ؟ ب) در این آیه به کدام صفات خداوند اشاره شده است؟		
۵	با توجه به داستان عزیر نبی (ع) در سوره بقره به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) این داستان به کدام استدلال در باره معاد اشاره دارد ؟ ب) کدام صفت الهی در این آیه مورد تأکید قرار گرفته است ؟		
۶	آیه ۹ سوره مبارکه فاطر که می فرماید «خداست که بادهای را می فرستد تا ابر را بر انگیزند. سپس آن ابر را بسوی سرزمین مرده برانیم دربارۀ کدام نوع استدلال در باره معاد است ؟		
۷	چرا خداوند در آیات سوم و چهارم قیامت می فرماید : " نه تنها استخوان های آن ها را به حالت اول در می آوریم ،بلکه سر انگشتان آن ها را نیز به همان حالتی که بوده مجدد خلق می کنیم" ؟		
ب) درستی و نادرستی گزاره ها			
۸	قران نه تنها معاد را امری ممکن می داند بلکه وقوع آن را نیز امری ضروری معرفی می کند.		

۹	آیه ای که در باره خلقت مجدد سر انگشتان است اشاره به ضرورت معاد دارد.	۵۳
۱۰	پیامبران الهی ، مرگ را گذرگاهی بسوی حیات برتر در جهان آخرت می دانند.	۵۲
۱۱	پیامبران ایمان به آخرت را لازمه ایمان به خدا دانسته اند.	۵۱
ج)گزینه صحیح		
۱۲	نابود شدن انسان در حال اشتیاق به جهان ابدی با کدام صفت خداوند ناسازگار است ؟ الف - عدل ب - حکمت	
۱۳	عقل ترین مردمان در طول تاریخ چه کسانی بوده اند ؟الف - پیامبران ب - مؤمنان	۵۴
۱۴	خبر دادن انبیاء الهی از وقوع معاد چه نوع خبری است ؟ الف)قطعی ب - احتمالی	۵۱
د)کشف ارتباط		
۱۵	الف	ب
	الف)می دانم خدا بر هر کاری تواناست.	۱)نظام مرگ و زندگی در طبیعت
	ب)زنده شدن قیامت نیز همین گونه است.	۲)نمونه هایی از زنده شدن مردگان
		۳)آفرینش نخستین انسان
ه)تعریف اصطلاحات		
۱۶	حکیم:	۵۴
و)درک متن		
۱۷	"علی شفقی است که فواستار کمالات و زیباییهای فراوان است ،به گونه ای که عطش او در رسیدن به کمالات روز به روز بیشتر می شود به همین دلیل هر روز کارهای نیک بیشتری انجام می دهد و به افراد زیادی خدمت می کند. در مقابل دوستش حمید با پیروی از فواش های نفسانی مانع رشد استعداد بسیاری از انسان ها شده و از این کار لذت می برد." الف -این که علی نمی تواند در این دنیا به تمام خواسته های خود برسد به کدام یک از دلایل ضرورت معاد اشاره دارد ؟ ب -آیا علی و حمید پاداش و کیفر تمام اعمال خود را در همین دنیا می بینند ؟چرا ؟	۵۵
ز)پاسخ کوتاه		
۱۸	پیامبران الهی مرگ را چگونه توصیف کرده اند ؟	۵۰
۱۹	عکس العمل مردم در مقابل دعوت پیامبران چه بود ؟	۵۰
۲۰	در قرآن به ترتیب در باره چه موضوعاتی بسیار سخن گفته شده است ؟	۵۱
ح)پاسخ تشریحی		
۲۱	از طریق گرایش به بقا و جاودانگی چگونه می توان ضرورت معاد را اثبات کرد؟	۵۴
۲۲	چرا زندگی انسان در دنیا به گونه ای نیست که هر کسی به آن چه استحقاق دارد برسد و حق کسی ضایع نشود ؟	۵۵

۲۳	رابطه دفع خطر احتمالی لازم است را با معاد توضیح دهید.	۵۱
۲۴	دلایلی را که بر امکان معاد دلالت دارند را نام ببرید و هر کدام را توضیح دهید.	۵۲
۲۵	توضیح دهید معاد لازمه حکمت الهی است یعنی چه ؟	۵۴
۲۶	معاد لازمه عدل الهی است را توضیح دهید.	۵۵
۲۷	یکی از داستان های قرآن کریم که اشاره به زنده شدن مردگان دارد را توضیح داده و نتیجه گیری نمایید.	۵۳

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث		
۱	الف - یکتا پرستی (توحید) - سرای آخرت (معاد)	۵۱
۲	ضرورت معاد - معاد لازمه حکمت الهی	۵۵
۳	الف) مؤمنان و صالحان با مفسدان در زمین و افراد پرهیزکار با بدکاران مقایسه شده اند. ب) ضرورت معاد - معاد لازمه عدل الهی	۵۵
۴	الف) امکان معاد آفرینش نخستین انسان قدرت الهی - علم الهی	۵۳
۵	الف) امکان معاد - بیان نمونه هایی از زنده شدن مردگان ب) قدرت الهی	۵۳
۶	امکان معاد اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت.	۵۴
۷	با توجه به متفاوت بودن سر انگشتان هر فرد با دیگری در آفرینش نخستین، آفرینش مجدد حکایت از ممکن بودن آن و توانایی خداوند و معاد جسمانی انسان دارد.	۵۳
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۸	ص	۵۴
۹	غ - در باره امکان معاد است.	۵۳
۱۰	ص	۵۲
۱۱	ص	۵۱
ج) گزینه صحیح		
۱۲	ب	۵۴
۱۳	الف	۵۱
۱۴	الف	۵۱
د) کشف ارتباط		

۵۲	۱۵	الف) ۳ (ب) ۱
۵۴		
ه) تعریف اصطلاحات		
۵۴	۱۶	خداوند حکیم است و لازمه حکمت خدا این است که هیچ کاری از کارهای او بیهوده و عبث نباشد.
و) درک متن		
۵۵	۱۷	الف) حکمت الهی ب) خیر زیرا انسان عمرش محدود است و علی نمی تواند پاداش تمام اعمال نیکش را در این دنیا ببیند. مجازات حمید هم در این دنیا ممکن نیست بنابراین باید جهان دیگری باشد که افراد نیکوکار به پاداش تمام اعمال و افراد بد کار به مجازات واقعی اعمالشان برسند در غیر این صورت به نظام عادلانه خداوند ایراد وارد می شود.
ز) پاسخ کوتاه		
۵۰	۱۸	گذرگاهی بسوی حیات برتر در جهان آخرت .
۵۰	۱۹	گروهی به آن ایمان آورده و گروهی آن را بعید دانسته و انکار کرده اند.
۵۱	۲۰	یکتا پرستی - معاد
ح) پاسخ تشریحی		
۵۴	۲۱	خداوند انسان را به گونه ای آفریده که گرایش به بقا و جاودانگی دارد و از نابودی گریزان است و بسیاری از کارها را برای حفظ بقای خود انجام می دهد . همچنین هر انسانی خواستار همه کمالات و زیباییهاست و این خواستن ها حدی ندارد ؛ اما دنیا و عمر محدود انسان پاسخگوی این گونه خواسته ها نیست ؛ بنابراین باید جای دیگری باشد که انسان به خواسته هایش برسد و این موضوع با حکمت خدا سازگار نیست که انسان با مرگ نابود شود و زندگی او پایان یابد.
۵۵	۲۲	۱- در این عالم همه به پاداش یا کیفر تمام اعمال خود نمی رسند ؛ و قبل از رسیدن به پاداش یا سزای اعمال خود چشم از این جهان فرو می بندند. ۲- این جهان ظرفیت جزا و پاداش کامل انسان ها را ندارد ؛ مانند پاداش بسیاری از اعمال مانند شهادت در راه خدا و یا بلعکس ظلم و ستم به هزاران نفر از مردم مظلوم و بی گناه . اگر جای دیگری نباشد که ظالم را به مجازات واقعیش برساند و حق مظلوم را بستاند ، برنظام عادلانه خداوند ایراد وارد می شود.
۵۱	۲۳	نگاهی کوتاه به زندگی روزمره انسان نشان می دهد که انسان در مواقعی که احتمال خطر یا خسارتی در میان باشد ، سعی می کند جلوی خسارت احتمالی را بگیرد و از خطری که ممکن است پیش آید بگریزد در چنین شرایطی حتی اگر شخصی دیوانه یا دروغگو ، که در شرایط عادی گفته او برایمان اعتبار ندارد ، به ما خبری بدهد ، این اعلام خطر را نادیده نمی گیریم . در همه این موارد از یک قانون عقلی پیروی می کنیم : «دفع خطر احتمالی لازم است» حالا پیامبران که عاقل ترین و راستگوترین مردمان هستند ، خبر از معاد داده اند شایسته نیست از چنین خبری با بی توجهی بگذریم .

۵۲ ۵۴	۱- آفرینش نخستین انسان : در برخی آیات قرآن خداوند توجه منکران معاد را به پیدایش نخستین انسان جلب می کند و توانایی خود در آفرینش وی را تذکر می دهد . در این آیات بیان می شود که همان گونه که خداوند قادر است انسان را در آغاز خلق کند ، می تواند بار دیگر نیز او را زنده کند. ۲- بیان نمونه هایی از زنده شدن مردگان : قرآن ، برای این که قدرت خدا را به صورت محسوس تری در این زمینه نشان دهد ، ماجراهایی را نقل می کند که در آن ها به اراده خداوند مردگانی زنده شده اند از آن جمله می توان به ماجرای عزیر نبی اشاره کرد. ۳- اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت؛ در برخی از آیات قرآن زندگی بعد از مرگ به عنوان یک جریان رایج در جهان طبیعت معرفی شده است و از کسانی که با ناباوری به معاد نگاه می کنند می خواهد تا به مطالعه جریان همیشگی مرگ و زندگی در طبیعت بپردازد تا مسأله معاد را بهتر درک کنند.	۲۴
۵۴	خداوند حکیم است و کار بیهوده انجام نمی دهد او در وجود انسان میل به جاودانگی و میل به کمالات نامحدود قرار داد ولی این میل ها در دنیا قابل تحقق نیست پس باید بعد از زندگی دنیا ، زندگی دیگری باشد تا این امیال برآورده شود وگرنه خداوند کار بیهوده ای انجام داده است . از این نکته به ضرورت معاد پی می بریم.	۲۵
۵۵	عدل ، یکی از صفات الهی است و خداوند نیکوکاران را با بدکاران برابر قرار نمی دهد ؛ از این رو خداوند وعده داده که هر کس را به آنچه استحقاق دارد برساند و حق کسی را ضایع نکند اما به دلیل محدودیت های این دنیا افراد به پاداش ها و کیفر تمام اعمالشان نمی رسند.	۲۶
۵۳	به ماجرای عزیر نبی (ع) یکی از پیامبران بنی اسرائیل می توان اشاره کرد . او در سفری از کنار روستای ویرانی عبور می کرد . استخوان های متلاشی و پوسیده ساکنان آن روستا از لا به لای خرابه ها پیدا بود . با دیدن این استخوان ها این سؤال در ذهن عزیر (ع) شکل گرفت که براستی خداوند چگونه این ها را پس از مرگ زنده می کند ؟ خداوند جان وی را در همان دم گرفت و بعد از گذشت صد سال دوباره او را زنده کرد وقتی به او خطاب کرد چه مدت در بیا بان خوابیده ای گفت یک روز یا نصف روز خداوند به او فرمود تو صد سال اینجا هستی حتی الاغت متلاشی شده ولی غذایت سالم مانده نتیجه این که خداوند بر هر کاری تواناست.	۲۷

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی - مستقر در استان کرمانشاه		 دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی
طراحی توسط : شهناز کرمی (ایلام / آبدانان)	درس: ششم (منزلگاه بعد)	کتاب: دین و زندگی
سال تحصیلی: ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳	پایه: دهم	رشته: ادبیات و علوم انسانی

صفحه		ردیف
	الف) تدبیر در آیات و حدیث	
۶۴	آیه شریفه «يَتَّبِعُوا الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ يَمَّا قَدَّمَ وَآخَرَ» به کدام یک از ویژگی های عالم برزخ اشاره دارد؟	۱

۶۳	منظور از کلمه «توقی» در قرآن کریم، چیست و برای اشاره به کدام بُعد از وجود انسان استفاده شده است؟	۲
۶۶	با دقت در ترجمه آیات زیر بگویید هریک از آیات به کدام یک از ویژگی های عالم برزخ اشاره دارند؟ الف) «فرشتگان به کسانی که روح آنان را دریافت می کنند درحالی که به خود ظلم کرده اند، می گویند: شما در [دنيا] چگونه بودید؟ گفتند: ما در سرزمین خود تحت فشار و مستضعف بودیم. فرشتگان گفتند: مگر زمین خدا وسیع نبود که مهاجرت کنید؟» ب- «آنان که فرشتگان روحشان را می گیرند درحالی که پاک و پاکیزه اند، به آنها می گویند سلام بر شما شما، وارد بهشت شوید به خاطر اعمالی که انجام دادید.»	۳
(ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۶۲	زمانی که مجاهدی در راه خدا به شهادت می رسد ارتباطش کاملاً با دنیا قطع می شود.	۴
۶۳	عالم برزخ میان زندگی دنیایی و حیات آخری قرار گرفته است.	۵
۶۳	عامل شعور و آگاهی انسان در دنیا جسم او است.	۶
۶۴	پرونده هیچ یک از اعمال انسان با مرگ بسته نمی شود و امکان دارد بر اعمال نیک و بد آن افزوده و یا از آنها کاسته شود.	۷
۶۵	کسی که راه و رسم نادرست و مخالف فرمان الهی را از خود برجای می گذارد، تا وقتی آثار این راه و رسم غلط در فرد یا جامعه باقی است، گناه در دفتر اعمال وی ثبت می شود.	۸
(ج) گزینه صحیح		
۶۳	کدام گزینه درباره عالم برزخ نادرست است؟ الف- با مرگ انسان و ورود وی به عالم برزخ، ارتباط او با دنیا به طور کامل قطع نمی شود. ب- روح در برزخ، به حیات خود ادامه می دهد. ج- عالم برزخ میان زندگی دنیایی و حیات آخری قرار گرفته است. د- در عالم برزخ فعالیت های حیاتی بدن متوقف نمی شود.	۹
۶۴	آیه (يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ بِمَا قَدَّمَ وَ آخَرَ) نشان دهنده کدام گزینه زیر می باشد؟ الف- بسته نشدن پرونده اعمال ب- دریافت پاداش خیرات بازماندگان ج- ارتباط متوفی با خانواده د- گفت و گوی فرشتگان با انسان	۱۰
۶۴	"تلقین میت به هنگام دفن" به کدام یک از ویژگی های برزخ اشاره دارد؟ الف- وجود شعور و آگاهی ب- وجود حیات ج- وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا د- دریافت پاداش خیرات بازماندگان	۱۱
۶۷	زیارت قبور درگذشتگان به کدام یک از ویژگی های برزخ اشاره دارد؟	۱۲

الف-وجود شعور و آگاهی		ب-وجود حیات	
ج-وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا		د-دریافت پاداش خیراتِ بازماندگان	
د)کشف ارتباط			
۱۳	کدام یک از گزینه های ستون «ب» به گزینه های ستون «الف» مربوط است؟		
	«الف»		«ب»
	۱-عالم پس از مرگ		الف) فاصله و حایل میان دو چیز
	۲-عالم پس از برزخ		ب) توفی
	۳-برزخ در لغت ؟		ج) آثار ما تأخّر
	۴-دریافت تمام و کمال روح		د)برزخ
	۵- یکی از ویژگی های برزخ		ه) آثار ماتقدّم
	۶- دامنه آن، محدود به دوران زندگی انسان است.		و) جهان آخرت
	۷- دامنه آن، محدود به دوران زندگی انسان نیست.		ز)شعور و آگاهی
ه)تعریف اصطلاحات			
۱۴	عالم برزخ:	۶۳	
۱۵	توفی:	۶۳	
و)درک متن			
۱۶	" دو همکلاسی درباره موضوعات مختلف بحث می کردند یکی پرسید این مراسمی ها که بعضی ها انجام می دهند کیفر یا مجازات دارد یا غیر همکلاسی دیگر جواب داد البته مجازات دارد و موجب سنگین شدن پرونده گناهان فرد، حتی پس از مرگ وی می شود ". شما دو نمونه دیگر را در این رابطه بنویسید.		
ز)پاسخ کوتاه			
۱۷	ویژگی های عالم برزخ را بنویسید.		
۱۸	برخی از نشانه های شعور و آگاهی انسان در عالم برزخ را بنویسید.		
۱۹	چند مورد از اعمال خیری که بازماندگان برای درگذشتگان انجام می دهند را بنویسید.		
۲۰	اعمالی که با مرگ انسان پرونده آنها همچنان باز است و ثواب و عقاب آنها به او میرسد را نام ببرید.(۴مورد)		
۲۱	هریک از موارد زیر به کدام یک از ویژگی های برزخ اشاره دارد؟ الف)تلقین میت به هنگام دفن ب)انجام خیرات و طلب آمرزش برای گذشتگان		

۶۴	مکالمه و طرف خطاب قرار دادن، فرشتگان با ظالمان نشانه چیست؟	۲۲
(ح) پاسخ تشریحی		
۶۳	عالم برزخ چیست؟	۲۳
۶۴	آثار «ماتقدم» را با ذکر مثال تعریف کنید.	۲۴
۶۴	آثار «ماتأخر» را با ذکر مثال تعریف کنید.	۲۵
۶۵	نمونه هایی از اعمال ناشایستی است که موجب سنگین شدن پرونده گناهان انسان، حتی پس از مرگ وی می شود را بنویسید.	۲۶
۶۳	ویژگی های عالم برزخ را بنویسید.	۲۷
۶۳	«توفی» چیست آن را توضیح دهید.	۲۸
۶۶	آیات توفی بعد از مرگ با خانواده اش ارتباط دارد؟ نظرامام کاظم(ع) را در این زمینه بنویسید.	۲۹

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث		
۱	بسته نشدن پرونده اعمال(اعمال ماتاخر)	۶۴
۲	پس از مرگ، گرچه فعالیت های حیاتی بدن متوقف می شود اما فرشتگان، حقیقت وجود انسان را که همان روح اوست «توفی» می کنند. یعنی آن را به طور تمام و کمال دریافت می نمایند. برای اشاره به بعد روحانی انسان استفاده شده است.	۶۳
۳	الف) ۱-وجود حیات ۲-وجود شعور و آگاهی ب) ۱-وجود حیات ۲-وجود شعور و آگاهی	۶۶
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۴	نادرست	۶۲
۵	درست	۶۳
۶	نادرست	۶۳
۷	نادرست	۶۴
۸	درست	۶۵
ج) گزینه صحیح		
۹	د	
۱۰	الف	
۱۱	الف	

ج	۱۲
(د) کشف ارتباط	
۱- الف ۲- و ۳- الف ۴- ب ۵- ز ۶- ه ۷- ج	۱۳
(ه) تعریف اصطلاحات	
قرآن کریم از وجود عالمی پس از مرگ، به نام «برزخ» خبر میدهد. برزخ در لغت به معنای فاصله و حایل میان دو چیز است. عالم برزخ میان زندگی دنیایی و حیات آخروی قرار گرفته است و آدمیان، پس از مرگ وارد آن می شوند و تا قیامت در آنجا میمانند.	۱۴
پس از مرگ، گرچه فعالیت های حیاتی بدن متوقف می شود اما فرشتگان، حقیقت وجود انسان را که همان روح اوست «توقی» می کنند. یعنی آن را به طور تمام و کمال دریافت می نمایند.	۱۵
(و) درک متن	
تولید و نشر مطالب نامناسب و غیراخلاقی در فضای مجازی، ایجاد یا تقویت آداب و رسوم غلط در امر ازدواج، ایجاد انحرافات فکری و اخلاقی در دیگران، نمونه هایی از اعمال ناشایستی است که موجب سنگین شدن پرونده گناهان فرد، حتی پس از مرگ وی می شود.	۱۶
(ز) پاسخ کوتاه	
۱- وجود حیات ۲- وجود شعور و آگاهی ۳- وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا	۱۷
الف) گفت و گوی فرشتگان با انسان ب) سخن گفتن پیامبر با کشته شدگان جنگ بدر	۱۸
۱- صدقه ۲- طلب مغفرت ۳- دعای خیر ۴- انفاق برای آنان	۱۹
هدیه کتاب به کتابخانه، قراردادن راه و رسم درست یا نادرست، مدسازی های غلط، ایجاد انحرافات فکری و اخلاقی	۲۰
الف- وجود شعور و آگاهی - وجود حیات ب- وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا	۲۱
مکالمه و طرف خطاب قرار دادن، دلیلی بر وجود شعور و آگاهی در برزخ است.	۲۲
(ح) پاسخ تشریحی	
قرآن کریم از وجود عالمی پس از مرگ، به نام «برزخ» خبر میدهد. برزخ در لغت به معنای فاصله و حایل میان دو چیز است. عالم برزخ میان زندگی دنیایی و حیات آخروی قرار گرفته است و آدمیان، پس از مرگ وارد آن می شوند و تا قیامت در آنجا میمانند.	۲۳
همان گونه که قرآن کریم م یفرماید، دامنه برخی از اعمال، محدود به دوران زندگی انسان است و با مرگ، پرونده این اعمال بسته می شود آثار «ماتقدم» اعمالی مانند نماز و روزه	۲۴
اما پرونده بسیاری از اعمال حتی بعد از حیات ما نیز باز می ماند آثار «ماتأخر» به عنوان مثال اگر کسی کتابی را به کسی یا کتابخانه ای هدیه دهد، یا مطلب مفیدی را به دیگران آموزش دهد، تا وقتی که آن کتاب توسط دیگران خوانده می شود و آموزش های وی به دیگران منتقل می شود یا از آن استفاده می شود، در پرونده عمل او پاداش می نویسند و بر حسنات او می افزایند.	۲۵

۶۵	۲۶	۱-مدسازی های غلط، تولید و نشر مطالب نامناسب و غیراخلاقی در فضای مجازی ۲- ایجاد یا تقویت آداب و سوم غلط در امر ازدواج ۳- ایجاد انحرافات فکری و اخلاقی در دیگران
۶۳	۲۷	۱- وجود حیات ۲- وجود شعور و آگاهی ۳- وجود ارتباط میان عالم برزخ و دنیا
۶۳	۲۸	پس از مرگ، گرچه فعالیت های حیاتی بدن متوقف می شود اما فرشتگان، حقیقت وجود انسان را که همان روح اوست «توفی» می کنند.
۶۶	۲۹	شخصی از امام کاظم درباره وضعیت مؤمنان پس از مرگ پرسید: «آیا مؤمن به دیدار خانواده خویش می آید؟» فرمود: آری، پرسید: چقدر؟ فرمود: «برحسب مقدار فضیلت هایش. برخی از آنان هر روز و برخی هر دو روز و برخی هر سه روز و کمترین آنان هر جمعه»

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه		
کتاب: دین و زندگی	درس: هفتم (واقعۀ بزرگ)	طراحی توسط: شیرین عباسی (استان بوشهر/بردخون)
رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دهم	سال تحصیلی: ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳

ردیف	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث	
۱	با توجه به آیه شریفه «يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا» پاسخ دهید. الف) آیه به کدام مرحله قیامت اشاره دارد؟ (ب) پیام آن چیست؟
۲	عبارت «كِرَامًا كَاتِبِينَ» در آیه شریفه «وَأَنَّ عَلَيْكُمْ لِحَافِظِينَ كِرَامًا كَاتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ» به کدام یک از گواهان قیامت اشاره دارد؟
۳	با تدبیر در آیه شریفه «أَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» پاسخ دهید. الف) با کدام مرحله از مراحل برپایی قیامت ارتباط دارد؟ ب) به کدام یک از شاهدان و گواهان اشاره دارد؟
ب) درستی و نادرستی گزاره ها	
۴	نامه عمل انسان در قیامت با نامه های ثبت شده در دنیا تفاوتی ندارد.
۵	قیامت که در آیاتی از قرآن کریم ترسیم شده، در یک مرحله انجام می گیرد.
۶	نامه عمل انسان در واقع، خود عمل و حقیقت و باطن آن را در بردارد.
۷	منظور از تابیدن نور در مرحله دوم قیامت، تابیدن نور حقیقت است.

۷۳	۸	در مرحله اول قیامت همه اهل آسمان‌ها و زمین می‌میرند.
۷۲	۹	تنها نیکوکاران از وحشت قیامت در امان هستند.
ج) گزینه صحیح		
۷۳	۱۰	"پیچیدن بانگ سهمناک در عالم و حیات مجدد انسان‌ها" در کدام مرحله قیامت است؟ (الف) مرحله اول (ب) مرحله دوم (ج) مرحله اول و دوم
۷۲	۱۱	عبارت قرآنی «روزی که هر مادر شیردهی، طفل شیرخوار خود را فراموش می‌کند. مردم از هیبت آن روز همچون افراد مست به نظر می‌رسند؛ در حالی که مست نیستند ولیکن عذاب خدا سخت است.» بیانگر وقوع کدام حادثه زیر است؟ (الف) برزخ (ب) دوزخ (ج) قیامت
۷۴	۱۲	بهترین گواهان و شاهدان قیامت چه کسانی هستند؟ (الف) فرشتگان الهی (ب) پیامبران و امامان (ج) اعضای بدن انسان
د) کشف ارتباط		
۷۳- ۷۴	۱۳	(الف) شنیده شدن صدایی مهیب (ب) کنار رفتن پرده از حقایق عالم (ج) حضور شاهدان و گواهان (د) دادن نامه اعمال (۱) مرحله دوم (۲) مرحله اول
ه) تعریف اصطلاحات		
۷۳	۱۴	نفخ صور:
و) درک متن		
	۱۵	"سعید کارمند یک شرکت بزرگ است و به منابع مالی شرکت دسترسی دارد او گاهی بعد از فروج بقیه کارمندان در شرکت می‌ماند و به خیال خود دور از چشم دیگران به تغییر پرونده‌های مالی به نفع خود می‌پردازد، ..." - به نظر شما آیا عمل خلاف سامان برای همیشه کاملاً پنهان می‌ماند و کسی ناظر آن نیست؟ توضیح دهید.
و) پاسخ کوتاه		
۷۴	۱۶	معیار و میزان سنجش اعمال مردم در روز قیامت چیست؟ چرا؟ و چه موقع عمل ما ارزش افزون‌تری دارد؟
۷۵	۱۷	در روز قیامت چه زمانی اعضای بدن انسان علیه صاحب خود شهادت می‌دهند؟
۷۴	۱۸	در دادگاه قیامت چه زمانی خداوند شاهدان و گواهان را حاضر می‌کند؟
۷۳	۱۹	منظور از نفخ صور چیست؟
۷۲	۲۰	چرا قیامت اتفاق می‌افتد؟

ز) پاسخ تشریحی	
۲۱	از حوادث مربوط به مرحله دوم برپایی قیامت «بر پا شدن دادگاه عدل الهی» را توضیح دهید.
۲۲	از حوادث مربوط به مرحله اول قیامت «تغییر در ساختار آسمان ها و زمین» را توضیح دهید.
۲۳	از حوادث مربوط به مرحله دوم قیامت «زنده شدن همه انسان ها» را توضیح دهید.
۲۴	نامه عمل انسان با نامه های ثبت شده در دنیا چه تفاوتی دارد؟
۲۵	در روز قیامت بدکاران از اعضای بدن خود چه سؤالی می پرسند؟

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث		
۱	الف) مرحله اول قیامت ب) تغییر در ساختار زمین و آسمان ها	۷۳
۲	فرشتگان الهی	۷۵
۳	الف) مرحله دوم ب) اعضای بدن انسان	۷۵
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۴	نادرست	۷۴
۵	نادرست	۷۳
۶	درست	۷۴
۷	درست	۷۴
۸	نادرست	۷۳
۹	درست	۷۲
ج) گزینه صحیح		
۱۰	مرحله دوم	۷۳
۱۱	قیامت	۷۲
۱۲	پیامبران و امامان	۷۴
د) کشف ارتباط		
۱۳	الف) مرحله اول ب) مرحله دوم ج) مرحله دوم د) مرحله دوم	۷۳ ۷۴
ه) تعریف اصطلاح		
۱۴	صدایی مهیب و سهمگین آسمانها و زمین را فرا می گیرد و این اتفاق چنان ناگهانی رخ می دهد که همه را غافلگیر می کند؛ قرآن کریم از این واقعه به نفخ صور یاد می کند.	۷۵
و) درک متن		
۱۵	خیر شاهدان اعمال (پیامبران -امامان -فرشتگان و اعضای بدن او) و در راس همه ی اینها خداوند عمل او را می بینند .و شاهدان آن عمل را ثبت می کنند.	۷۳

(ز) پاسخ کوتاه

۱۶	پیامبران و امامان - زیرا اعمال آن‌ها عین چیزی است که خدا به آن دستور داده است - هر چه عمل انسان‌ها به راه و روش آنان نزدیک‌تر باشد.	۷۴
۱۷	زمانی که بدکاران سوگند دروغ می‌خورند تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند.	۷۵
۱۸	با دیدن نامه اعمال، برخی بدکاران به انکار اعمال ناشایست خود روی می‌آورند تا جایی که برای نجات خود از مهلکه به دروغ سوگند می‌خورند که چنین اعمالی انجام نداده‌اند.	۷۴
۱۹	صدایی مهیب و سهمگین آسمان‌ها و زمین را فرا می‌گیرد و این اتفاق چنان ناگهانی رخ می‌دهد که همه را غافلگیر می‌کند. قرآن کریم از این واقعه به نفخ صور یاد می‌کند	۷۳
۲۰	تا آغازی باشد بر حیات ابدی انسان.	۷۲

(ح) پاسخ تشریحی

۲۱	با آماده شدن صحنه قیامت، رسیدگی به اعمال آغاز می‌شود و اعمال، افکار و نیت‌های انسان‌ها در ترازوی «عدل» پروردگار سنجیده می‌شود و اگر عملی حتی به اندازه ذره‌ای ناچیز باشد، به حساب آن نیز رسیدگی خواهد شد. اعمال «پیامبران» «امامان» معیار و میزان سنجش اعمال قرار می‌گیرد زیرا اعمال آن‌ها عین چیزی است که خدا به آن دستور داده است.	۷۴
۲۲	تحولی عظیم در آسمان‌ها و زمین رخ می‌دهد. خورشید در هم می‌پیچد و بی‌نور و تاریک می‌شود. آن همه ستاره‌ای که در آسمان می‌درخشید، همه به یک باره تیره می‌شوند، زمین به شدت به لرزه در می‌آید و خرد می‌شود، کوه‌ها در هم کوبیده شده و متلاشی می‌شوند و همچون ذرات گرد و غبار در هوا پراکنده می‌گردند. دریاها با آن همه وسعت و عظمت به هم متصل می‌شوند و از درون آنها آتش زبانه می‌کشد. این تغییرات چنان گسترده و عمیق است که آسمان‌ها و زمین به آسمان‌ها و زمینی دیگر تبدیل می‌شوند.	۷۳
۲۳	بار دیگر بانگ سهمناکی در عالم می‌پیچد و حیات مجدد انسان‌ها آغاز می‌شود. با این صدا، همه مردگان دوباره زنده می‌شوند و در پیشگاه خداوند حاضر می‌گردند. در این هنگام، انسان‌های گناهکار به دنبال راه فراری می‌گردند؛ دل‌های آنان سخت هراسان و چشم‌هایشان از ترس به زیر افکنده است.	۷۳- ۷۴
۲۴	نامه عمل انسان با نامه‌های ثبت شده در دنیا تفاوتی اساسی دارد. نامه‌های این دنیا تنها گزارشی از عمل است که به صورت کلمات و نوشته درآمده؛ امام نامه عمل انسان به گونه‌ای است که خود عمل و حقیقت و باطن آن را در بردارد. از این رو تمام اعمال انسان در قیامت حاضر می‌شوند و انسان عین اعمال خود را می‌بیند. کارهای خوب با صورت‌های زیبا و لذت بخش تجسم می‌یابند و کارهای بد با صورت‌های بسیار زشت و وحشت‌زا و آزاردهنده مجسم می‌شوند.	۷۴
۲۵	بدکاران از مشاهده گواهی اعضای خویش به شگفت می‌آیند و خطاب به اعضای بدن خود با لحنی سرزنش‌آمیز می‌گویند که چرا علیه ما شهادت می‌دهید؟ اعضای بدن آن‌ها می‌گویند ما را خدایی به سخن آورد که هر چیزی را به سخن می‌آورد.	۷۵

کتاب: دین و زندگی ۱		درس: هشتم (فرجام کار)	طراحی توسط : مهری گودینی(استان تهران)
رشته: ادبیات و علوم انسانی		پایه:دهم.....	سال تحصیلی : ۱۴۰۳- ۱۴۰۴
ردیف	سوالات		
الف) تدبر در آیات و حدیث			
۱	بر اساس آیه شریفه "انَّ الَّذِینَ یَاكُلُوْنَ اَمْوَالَ الْیَتَامٰی ظُلْمًا اَنَّمَا یَاكُلُوْنَ فِی بُطُوْنِهِمْ نَارًا وَ سَیَصْلَوْنَ سَعِیْرًا" کسانی که می‌خورند اموال یتیمان را از روی ظلم، جز این نیست که آتشی در شکم خود فرو می‌برند و به زودی در آتشی فروزان در آیند" به سوالات زیر پاسخ دهید: الف) آیه بیانگر کدام یک از روابط میان عمل با کیفر است؟ ب) فرو بردن آتش در شکم، جنبه باطنی عمل خوردن مال یتیم است که هرگز از بین نمی‌رود. ص / غ ج) چرا در این نوع کیفر ظلم راه ندارد؟		
۲	در بحث محاسبه اعمال، بنا بر حدیث پیامبر (ص): «ناچار برای تو هم‌نشینی خواهد بود که هرگز از تو جدا نمی‌گردد و با تو دفن می‌شود...» الف) منظور از هم‌نشینی که هرگز از انسان جدا نمی‌شود، چیست؟ ب) چرا انسان باید در انتخاب هم‌نشین دقت کند؟		
ب) درستی و نادرستی گزاره ها			
۳	همسران بهشتی در زیباترین و جوان‌ترین صورت و قیافه در بهشت به سر می‌برند.		
۴	دوزخیان به سوی نگهبانان جهنم می‌روند و آنها از خداوند برایشان تخفیف می‌گیرند.		
۵	اگر کیفر و پاداش محصول طبیعی عمل باشد، با وضع قرارداد جدید قابل تغییر است.		
۶	در رابطه طبیعی، باید میان جرم و کیفر تناسب وجود داشته باشد تا عدالت برقرار شود.		
۷	دستیابی به علم و آگاهی به دنبال مطالعه و تحقیق، محصول طبیعی خود عمل است.		
۸	در عرصه قیامت، تصویر یا گزارشی از عمل انسان نمایش داده می‌شود.		
ج) انتخاب گزینه صحیح			
۹	بهشت هشت دارد؛ یک در مخصوص، یک در مخصوص شهیدان و درهای دیگر برای سایر گروه-هاست. الف) پیامبران و صدیقان		

	از توصیفی	الف) خدا را شکر که به وعده خود وفا کردی ب) خدایا تو پاک و منزهی ج) خدایا بزرگ‌تر	
۱۱	جهنمیان در چه حالی به سوی جهنم رانده می‌شوند؟	الف) بسته شده در غل و زنجیره ب) شعله کشیدن آتش از جانشان ج) مغرور به	۸۶
۱۲	بهشتیان بابت خدا را سپاس می‌گویند.	الف) جایگاه زیبای بهشتی ب) دوری از حزن و رنج ج) الف و ب	۸۳
۱۳	گناهکاری که زمان مرگ توبه می‌کند، توبه‌اش و برایش است.	الف) پذیرفته است - موجب آمرزش ب) پذیرفته نیست - عذابی دردناک ج) قبول است -	۸۷
د) کشف ارتباط			
رابطه میان عبارات ستون اول و دوم را مشخص کنید. در ستون دوم یک مورد اضافی است.			
۱۴	ستون اول	ستون دوم	
	الف) رضایت و خشنودی خداوند	۱- تکذیب روز رستاخیز	۸۳
	ب) تکریم در باغ‌های بهشتی	۲- بالاترین نعمت بهشت	۸۴
	ج) اعتراف جهنمیان در دوزخ	۳- ثمره ادای امانت و مواظبت بر نماز	۸۷
	د) آتش سخت و سوزاننده جهنم	۴- تصاحب مال مردم به ناحق	۸۶
		۵- حاصل اعمال بد گناهکاران	
ه) تعریف اصطلاحات			
۱۵	رابطه عمل و جزای قراردادی:		۸۷
۱۶	رابطه عمل و جزای طبیعی:		۸۷
و) درک متن			
۱۷	متن زیر را بخوانید، سپس به سوالات پاسخ دهید. "رامین کارمند یک شرکت، ماهانه ۱۲ میلیون تومان حقوق دریافت می‌کند. ماه گذشته فقط بابت یک ساعت تاخیر در یک روز، دو میلیون تومان از حقوق وی به عنوان جریمه کسر گردید. بخش نظارت و بازرسی شرکت، این جریمه را غیرعادلانه می‌داند." الف) میان شغل رامین با حقوق و مزایای، چه نوع رابطه‌ای برقرار است؟ ب) چرا جریمه غیبت رامین، عادلانه نیست؟		۸۷

ز) پاسخ کوتاه	
۱۸	با توجه به این که ما "عالم پس از مرگ و قیامت" را تجربه نکرده‌ایم، بر چه اساس اطلاعاتی درباره این عالم و نحوه زندگی انسان در آنجا به دست می‌آوریم؟
۱۹	همنشینان انسان نیکوکار در بهشت چه کسانی هستند؟ (۲ مورد)
۲۰	قرآن کریم، تعبیر "ستم به خود" را برای کدام دسته از اعمال به کار برده است؟
۲۱	چرا آتش سوزان جهنم از درون جانِ جهنمیان زبانه می‌کشد؟
۲۲	پاسخ قطعی خداوند به جهنمیانی که درخواست بازگشت به دنیا را دارند، چیست؟
۲۳	جهنمیان چه کسانی را عامل گمراهی خود معرفی می‌کنند؟
۲۴	ابتلاء به بیماری قلبی بر اثر کشیدن سیگار، یادآور کدام رابطه میان عمل و کیفر است؟
۲۵	کدام دسته از پاداش‌ها و کیفرها، با وضع قوانین جدید قابل تغییر است؟
۲۶	میان تبدیل کیفر زندان به جریمه نقدی با جرم، چه رابطه‌ای وجود دارد؟
۲۷	کدام بُعد از اعمال انسان در قیامت به صورت زشت یا زیبا، لذت بخش یا دردآور مجسم می‌شود؟
ح) پاسخ تشریحی	
۲۸	زندگی و رفتار زنان و مردان بهشتی چگونه است؟ شرح دهید.
۲۹	دلایل حسرت دوزخیان در دوزخ را بنویسید. (۳ مورد)
۳۰	بنابر اقرار جهنمیان، چه کارهایی در دنیا، موجب جهنمی شدن آنها در قیامت شده است؟ (۴ مورد)
۳۱	چرا بهشت را سرای سلامتی (دارالسلام) می‌گویند؟

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث		
۱	الف) تجسم عمل (ب)ص ج) زیرا حقیقت و باطن عمل، به عنوان کیفر به انسان داده می‌شود.	۸۸
۲	کردار (عمل، رفتار) وحشت می‌شود. (ب) زیرا اگر همنشین نیک باشد مایه انس خواهد بود در غیر اینصورت، موجب	۸۸
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۶	ص	۸۴
۷	غ	۸۶
۸	غ	۸۷
۹	غ	۸۷

۸۸	ص	۱۰
۸۹	غ	۱۱
(ج) گزینه صحیح		
۸۳	الف	۱۲
۸۳	ب	۱۳
۸۶	الف	۱۴
۸۳	ج	۱۵
۸۷	ب	۱۶
(د) کشف ارتباط		
۸۳	الف) ۲ (ب) ۳ (ج) ۱ (د) ۵	۱۷
۸۶		
(ه) تعریف اصطلاحات		
۸۷	گاهی پاداش و کیفر بر اساس مجموعه ای از قراردادهای تعیین می شود؛ انسان ها می توانند با وضع قوانین جدید این رابطه ها را تغییر دهند. باید میان جرم و کیفر تناسب وجود داشته باشد تا عدالت برقرار شود.	۱۸
۸۷	گاهی پاداش و کیفر، محصول طبیعی خود عمل است و انسان ها نمی توانند آن را تغییر دهند، بلکه باید خود را با آن هماهنگ کنند و با آگاهی کامل از آن برنامه زندگی خود را تنظیم کنند.	۱۹
(و) درک متن		
۸۷	الف) قراردادی کیفر) ب) زیرا جریمه متناسب با عمل تاخیر نیست. (عدم تناسب جرم با	۲۰
(ز) پاسخ کوتاه		
۸۲	الف) آیات قرآن کریم (ب) سخنان معصومان (ع)	۲۱
۸۳	پیامبران، راستگویان، شهیدان و نیکوکاران	۲۲
۸۴	اعمال زشت (گناه)	۲۳
۸۶	زیرا حاصل عمل خود آنهاست.	۲۴
۸۶	آیا در دنیا به اندازه کافی به شما عمر ندادیم تا هرکس می خواست به راه راست آید؟ اگر به دنیا بازگردید، همان راه گذشته را در پیش می گیرید.	۲۵
۸۶	شیطان، بزرگان و سروران	۲۶
۸۷	طبیعی	۲۷

۲۸	قراردادی	۸۷
۲۹	قراردادی	۸۷
۳۰	باطنی	۸۸
ح) پاسخ تشریحی		
۲۸	زندگی آنان سرشار از عشق، لذت و سرور است. همسران بهشتی خوش رفتار و زیبارو، جوان و شاداب، پاک و طاهر، خوش و خرم، پیوسته عاشق و خرسند از همسر خود هستند.	۸۴
۲۹	الف) فرمان نبردن از خدا ب) غفلت از خدا به واسطه دوست بد ج) کوتاهی‌هایی‌شان در دنیا	۸۴
۳۰	الف) نماز نخواندن، دستگیری نکردن از محرومان، همراهی با گناهکاران در انجام گناه، تکذیب قیامت (رستاخیز)	۸۷
۳۱	هیچ نقصانی، غصه‌ای، ترسی، بیماری‌ای، جهلی، مرگ و هلاکتی و خلاصه هیچ ناراحتی و رنجی در آنجا نیست. نعمت‌های دائمی آن هیچگاه خستگی و سستی نمی‌آورد. انسان همیشه شاداب و سر حال است و احساس طراوت و تازگی می‌کند. همنشینان انسان پیامبران، راستگویان، شهیدان و نیکوکاران‌اند.	۸۳

		دیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه	
کتاب: دین و زندگی ۱		درس: نهم «آهنگ سفر»	طراحی توسط: فریده توفیقی (شهرستانهای استان تهران/ورامین)
رشته: ادبیات و علوم انسانی		پایه: دهم	سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴
ردیف	صفحه		
الف) تدبیر در آیات و حدیث			
۱	حدیث (حاسبوا انفسکم قبل ان تحاسبوا) به کدام یک از اقدامات لازم جهت گام گذاشتن در مسیر قرب الهی اشاره دارد؟		
۲	پیام حدیث (واصبر ما اصابک ان ذلک من عزم الامور) را بنویسید.		
۳	مطابق حدیث امام علی (ع) « علت » و « راه حل » از هم گسیختگی تصمیم ها و کارها چیست؟		
۴	از نظر امیرالمومنین (ع) زیرک ترین انسان کیست؟		
ب) درستی و نادرستی گزاره ها			
۵	اسوه قرار دادن اهل بیت و پیامبران به این معنی است که عین آنان باشیم.		
۶	یکی از بهترین زمان های محاسبه سالانه پایان هر سال است.		
۷	خداوند راه رستگاری ما را با رضایت خود همراه ساخته است.		
۸	هر قدر عزم قوی تر باشد رسیدن به هدف سخت تر است.		

۹	برای حرکت در مسیر هدف وجود اسوه و الگوهایی که راه را با موفقیت طی کرده اند ضروری است.	۱۰۱
ج) گزینه صحیح		
۱۱	کدام گزینه به ترتیب اقدامات لازم جهت گام گذاشتن در مسیر قرب الهی را مشخص می کند؟ الف) عهد بستن با خدا-مراقبت-تصمیم و عزم برای حرکت-محاسبه و ارزیابی ب) تصمیم و عزم برای حرکت- عهد بستن با خدا- مراقبت- محاسبه و ارزیابی ج) تصمیم و عزم برای حرکت-عهد بستن با خدا-محاسبه و ارزیابی-مراقبت د) عهد بستن با خدا-تصمیم و عزم برای حرکت- مراقبت-محاسبه و ارزیابی	۹۷
۱۲	خداوند راه رستگاری ما را با چه چیز همراه ساخته است و مربوط به کدام یک اقدامات مسیر قرب الهی است؟ الف) رضایت خود-عهد بستن با خدا ب) عزم و اراده انسان-تصمیم و عزم برای حرکت ج) رضایت خود-تصمیم و عزم برای حرکت د) عزم و اراده انسان-عهد بستن با خدا	۹۸
۱۳	با توجه به مبحث اسوه بودن پیامبران و اهل بیت کدام مورد درست است؟ الف) اسوه بودن پیامبران و اهل بیت مربوط به گذر زمان است. ب) به این معناست که ما عین آنان باشیم و در همان حد عمل کنیم. ج) ما آنها را اسوه قرار می دهیم چون می دانیم که آنها فقط در زمان قدیم اسوه انسانیت بوده اند. د) اسوه بودن به این معناست که ما در حد توان از ایشان یعنی پیامبر پیروی کنیم.	۱۰۲
۱۴	خداوند چه زمانی از ما خشنود خواهد بود؟ و چه زمانی از ما ناخشنود خواهد بود؟ الف) خشنود: با عزم و اراده خود زندگی کنیم-ناخشنود: انسان به خودش ظلم کند ب) خشنود: سختی ها را تحمل کنیم-ناخشنود: ظلم انسان به دیگران ج) خشنود: در مسیر خوشبختی خود گام برداریم-ناخشنود: در مسیر هلاکت گام گزاریم د) خشنود: در مسیر خوشبختی گام بردارد-ناخشنود: ظلم به دیگران	۹۸
۱۵	شکرگزاری بعد از محاسبه اعمال به این دلیل است که خداوند..... الف) بخشنده و مهربان است. ب) رزاق و کریم است. ج) بهترین پشتیبان ماست د) به حساب ما رسیدگی میکند	۹۹

(د) کشف ارتباط		
۹۹	۱- قرب الهی	الف) شناسایی عوامل موفقیت یا عدم موفقیت
۹۹	۲- داشتن اسوه	ب) موجب از هم گسیختگی تصمیم ها و کار ها
۹۶	۳- گذشت زمان	ج) هدف از خلقت انسان
۱۰۱	۴- مراقبت	د) سریع تر رسیدن به هدف
	۵- محاسبه و ارزیابی	

(ه) تعریف اصطلاحات		
۹۷	عزم:	۱۷

(و) درک متن		
۱۰۰	"زهر را دانش آموز کلاس دهم است. او راه رستگاری را که همان قرب الهی است را شافته و می خواهد در این راه گام بردارد و با فراوند عهد ببندد. اما او احساس می کند ممکن است این پیمان هایش با فراوند به مرور زمان به فراموشی سپرده شود و استکلام خود را از دست بدهد." الف) به نظر شما چه اقدام هایی برای گام گذاشتن و ثابت قدم ماندن در این راه به زهر کمک می کند؟ ب) در رابطه با به فراموشی سپرده نشدن عهد با خداوند شما چه پیشنهادی می دهید؟ (یک مورد)	۱۸

(ز) پاسخ کوتاه		
۱۰۲	اسوه قرار دادن پیامبر به چه معناست؟	۱۹
۱۰۱	قران کریم چه کسی را به عنوان بهترین الگو معرفی می کند؟	۲۰
۱۰۲	سه مورد از ارزش هایی که همواره مورد احترام بشر بوده اند را نام ببرید؟	۲۱
۹۹	سخن پیامبر درباره محاسبه و ارزیابی را بنویسید؟	۲۲
۹۷	سه مورد از آثار عزم قوی را نام ببرید؟	۲۳

(ح) پاسخ تشریحی		
۱۰۰	بهتر است چه زمان هایی کار های خود را ارزیابی و رسیدگی و مرور کنیم؟	۲۴
۱۰۱	چرا وجود الگو و اسوه برای حرکت ما در مسیر هدف ضروری است؟	۲۵
۹۷	انسانهای صاحب عزم ضعیف و انسانهای صاحب عزم قوی را مقایسه کنید؟	۲۶
۹۹	سخن امام علی (ع) درباره گذشت زمان را بنویسید و مربوط به کدام یک از اقدامات مسیر قرب الهی است؟	۲۷
۹۹	بعد از محاسبه و ارزیابی اگر معلوم شود که در کار خود موفق بوده ایم خوب است چه کاری را انجام دهیم؟	۲۸

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبر در آیات و حدیث		
۱	محاسبه و ارزیابی	۹۹

۹۷	توصیه خداوند به انسان ها برای داشتن صبر هنگام سختی ها	۲
۹۹	گذشت ایام-مراقبت	۳
۱۰۰	کسی که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد	۴
(ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۱۰۲	غلط	۵
۱۰۰	غلط	۶
۹۸	صحیح	۷
۹۷	غلط	۸
۱۰۱	درست	۹
(ج) گزینه صحیح		
۹۷	ب	۱۱
۹۸	الف	۱۲
۱۰۲	د	۱۳
۹۸	ج	۱۴
۹۹	ج	۱۵
(د) کشف ارتباط		
۹۹ ۹۶ ۱۰۱	الف) محاسبه و ارزیابی ب)گذشت زمان ج)قرب الهی د)داشتن اسوه	۱۶
(ه) تعریف اصطلاحات		
۹۷	عزم به معنای اراده و تصمیم بر انجام کاری است. آدمی با عزم خویش آنچه را انتخاب کرده است عملی می سازد.	۱۷
(و) درک متن		
۱۰۰	الف)تصمیم و عزم برای حرکت -عهد بستن با خدا-مراقبت - محاسبه و ارزیابی ب)اول:برای عهد بستن بهترین زمان ها را انتخاب کنیم.بعد از نماز و شب های قدر یاشب و روز جمعه زمان های خوبی برای عهد بستن هستند. دوم: عهد و پیمان خود را در زمان های معینی مانند آخر هر هفتهیا آخر هر ماه یا شب قدر هر سال تکرار کنیم تا استحکام بیشتر پیدا کند و به فراموشی سپرده نشود.(ذکر یک مورد کافی است)	۱۸
(ز)پاسخ کوتاه		

۱۹	به این معناست که ما در حد توان از ایشان پروی کنیم و خود را به راه و روش ایشان نزدیک تر کنیم.	۱۰۲
۲۰	رسول خدا(ص)	۱۰۱
۲۱	عدالت-گذشت-فداکاری-مهربانی	۱۰۲
۲۲	به حساب خود رسیدگی کنید قبل از اینکه به حساب شما برسند.	۹۹
۲۳	استواری بر هدف-شکیبایی-تحمل سختی ها برای رسیدن به هدف	۹۷
ج) پاسخ تشریحی		
۲۴	بهتر است هر شب کارهای روز خود را ارزیابی کنیم و در پایان هفته نیز به حساب آن هفته رسیدگی کنیم و سالی یک بار برنامه سال خود را مرور کنیم.. یکی از بهترین زمان های محاسبه سالانه شب های قدر ماه مبارک رمضان است تا بتوانیم ب اساس آن تصمیم های بهتری بگیریم.	۱۰۰
۲۵	زیرا وجود این اسوه ها اولاً به ما ثابت می کند که این موفقیت آمیز است. ثانیاً میتوان از تجربه آنان استفاده نمود و مانند آنان عمل کرد و از همه مهم تر اینکه می توان از آنان کمک گرفت و با دنباله روی از آنان سریع تر به هدف رسید.	۱۰۱
۲۶	آنان که عزم ضعیفی دارند در برابر تندباد حوادث تاب نمیآورند و مشکلات آنان را وادار به عقب نشینی میکند اما آنان که عزم قوی دارند سرنوشت را به دست حوادث نمی سپارند و با قدرت به سوی هدف گام بر میدارند.	۹۷
۲۷	گذشت زمان آفاتی در پی دارد و موجب از هم گیختگی تصمیم ها و کار ها می شود. مربوط به مراقبت است.	۹۹
۲۸	بعد از محاسبه اگر معلوم شود که در انجام عهد خود موفق بوده ایم خوب است خدا را سپاس گوئیم و شکرگزار او باشیم زیرا میدانیم که او بهترین پشتیبان ما در انجام پیمان ها است.	۹۹

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه			
کتاب: دین و زندگی		درس: دهم(اعتماد بر او)	طراحی توسط: زهرا کندری(استان سیستان و بلوچستان)
رشته: ادبیات و علوم انسانی		پایه: دهم	سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴
ردیف	صفحه		
الف) تدبیر در آیات و حدیث			
۱	با توجه و دقت در آیه «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ» چه پیامی استنباط می‌شود؟		
۲	آیه «وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ» الف) به چه موضوعی اشاره دارد؟ب) چه مفهومی از آن به دست می‌آید؟		

۳	آیه مبارکه (وَ عَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَ هُوَ شَرٌّ لَكُمْ) به چه چیزی اشاره دارد؟	۱۰۹
(ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۴	شدت نیاز به توکل و اعتماد به خدا در دوران جوانی است.	۱۱۱
۵	سرنوشت ابدی انسان براساس آگاهی آنها در دنیا تعیین می شود.	۱۰۸
۶	یکی از عوامل تقویت اراده و عزم توکل می باشد.	۱۰۸
۷	انس بیشتر خداوند با بندگانش معلول توکل خالصانه بندگان بر خداوند است.	۱۰۹
(ج) گزینه صحیح		
۸	بر اساس آموزه های دینی چه چیزی لزوم (تجدید عهد) با خداوند متعال را ایجاد می کند؟ (الف) شناخت و آگاهی از جایگاه ممتاز و ویژه برای انسان ها بر اساس رفتار آنان در این دنیا تعیین می شود. (ب) درک و فهم این موضوع که سرنوشت ابدی انسان ها بر اساس رفتار آنان در این دنیا تعیین می شود.	۱۰۸
۹	کدام عبارت در مورد رفتار انسان اهل توکل درست است؟ (الف) باید در راستای راهیابی به نیازها و خواسته هایش از ابزار و اسباب بهره جوید. (ب) اهل تلاش است و کارها را ثمره و کوشش و آگاهی خود می داند.	۱۱۱
۱۰	با توجه به آیه شریفه می فهمیم انسان متوکل خداوند را تکیه گاه مطمئن خویش قرار می دهد و در عین عمل به وظایف خودش نتیجه کارهایش را به خدا واگذار می کند. (الف) وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرٍ (ب) وَ عَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَ هُوَ شَرٌّ لَكُمْ	۱۰۹
۱۱	بنابر فرموده امام صادق (ع) بی اثر شدن خیزش همه اهل آسمان ها و زمین علیه انسان معمول چیست؟ (الف) پناه بردن به خدا با نیت خالصانه (ب) توکل همراه با همت و تعقل و پشتکار	۱۱۰
(د) کشف ارتباط		
۱۰۹	عبارت سمت راست را به گزینه مورد نظر در سمت چپ وصل کنید: (الف) ثمره حقیقی اعتماد بر خداوند (ب) آرامش یافتن در صورت وحشت از تنهایی انس با خدا و پناه آوردن به خدا أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ فَهُوَ حَسْبُهُ	۱۰۹
(ه) تعریف اصطلاحات		
۱۳	توکل:	۱۰۸
(و) درک متن		
" شفهی به علت بیمه نکردن به موقع وسیله شفهی خود بر حسب اتفاق دچار فساد مالی گردید و اقدامی برای بیمه کردن ماشین خود تا قبل از فساد وارده نکرده بود و بدون بیمه در طول هفته کارهای روزمره می برداشت با این توجیه که (فراوند برای بندگان کفایت می کند و من به خدا توکل دارم و فراوند خود را مال مرا حفظ خواهد کرد) از اساس		

۱۴	مسئولیت اجتماعی و فردی خودداری می‌کند در حالی که فقط توکل کردن نمی‌تواند در اجرای امورات و رفتارها تاثیرگذار باشد. الف) جمله (خدا مرا کافیت) چه رابطه ای با مسئولیت نادرست شخص در مورد بیمه دارد؟ ب) چرا برداشت این فرد از مفهوم توکل برخداوند نادرست است؟
ز) پاسخ کوتاه	
۱۵	ابزار و اسباب برای راهیابی به نیازهای انسان بنابر چه اصلی قرار داده شده است؟ پیامبر(ص) مردمی را که با امید داشتن به خدا اهل کار و فعالیت نبودند چگونه معرفی می‌کرد؟
۱۶	بنا به فرموده امام صادق (ع) چاره جویی کارها به بهترین شکل توسط خداوند در گرو چیست؟
۱۷	بنا بر حدیث امام علی (ع) چرا متوکلان در مواجهه با مصائب به درگاه الهی روی می‌آورند؟
ح) پاسخ تشریحی	
۱۸	چرا توکل سبب تحرک می‌شود؟
۱۹	اگر سوال شود شرایط توکل حقیقی کدامند، چه شرایطی برای انسان محقق می‌شود؟

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث		
۱	کفایت مطلق خداوند برای بندگان با توکل بر خداوند و یا واگذاری کارها و نتیجه آن به خدا	۱۰۹
۲	الف) توکل به خدا ب) در نظر داشتن مصلحت دیگران	۱۰۹
۳	آگاهی چیزهایی که به سود خود می‌پنداریم در حالی که به ضرر ماست	۱۰۹
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۴	صحیح	۱۱۱
۵	غلط (براساس رفتار آنها)	۱۰۸
۶	صحیح	۱۱۰۸
۷	غلط (معلول عشق ورزی بیشتر بندگان نسبت به خدا)	۱۰۹
ج) گزینه صحیح		
۸	ب	۱۰۸
۹	الف	۱۱۱

۱۰	الف	۱۰۹
۱۱	الف	۱۱۰
(د) کشف ارتباط		
۱۲	فَهُوَ حَسْبُهُ	انس با خدا و پناه آوردن به خدا ثمره
(ه) تعریف اصطلاحات		
۱۳	انجام وظیفه خود در هر کار و سپردن نتیجه و محصول آن به خداوند.	۱۰۸
(و) درک متن		
۱۴	الف) اینکه فقط توکل بر خداوند حافظ مال و امنیت شخص است کافی نیست و باید مسئولیت خود را به درستی انجام دهد. ب) چون فقط خداوند را حافظ مال خود می داند و خودش از مسئولیت فردی و اجتماعی سرباز می زند.	۱۱۱
(ز) پاسخ کوتاه		
۱۵	حکمت و علم الهی - سربار دیگران	۱۱۱
۱۶	به جای پناه بردن به دیگری با نیت خالص به درگاه خدا پناه ببریم	۱۱۰
۱۷	چون می دانند سر رشته کارها به دست خداست	۱۰۹
(ح) پاسخ تشریحی		
۱۸	چون توکل در جایی درست است که انسان مسئولیت و وظیفه خویش را به خوبی انجام دهد یعنی فکر و اندیشه خود را به کار گیرد با دیگران مشورت کند و بهترین راه ممکن را انتخاب و با عزم و اراده محکم برای رسیدن به مقصود تلاش کند.	۱۱۱
۱۹	فکر و اندیشه خود را به کار گیرد با دیگران مشورت کند و بهترین راه ممکن را انتخاب و با عزم و اراده محکم برای رسیدن به مقصود تلاش کند.	۱۱۱

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی

مستقر در استان کرمانشاه

کتاب: دین و زندگی	درس: دهم (دوستی با خدا)	طراحی توسط: زهرا فرج‌زاده (استان خراسان جنوبی / بیرجند)
رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دهم انسانی	سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴

ردیف	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث	
۱	در آیه شریفه «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ» چه کسانی دوستی و محبتشان نسبت به خداوند از شدت بیش تری برخوردار است؟
۲	نتیجه آیه شریفه «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ» چیست؟
۳	آیه شریفه «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ» الف) به کدام یک از راه های افزایش محبت به خداوند اشاره دارد؟ ب) یک پیام برای آن بنویسید.
۴	حدیث شریفه «ما أَحَبَّ إِلَهُ مَن عَصَاهُ» از امام صادق (ع) ناظر بر چیست؟ آن را ترجمه کنید.
۵	علامه محمد تقی جعفری در مورد «معیار ارزش واقعی انسان» کدام حدیث را از امام علی (ع) بیان کرد؟
۶	تعبیر امام صادق (ع) از قلب انسان چیست؟
۷	موضوع این دعای امام سجاد (ع) چیست «.....بار الها! ای آرمان دل مشتاقان و ای نهایت آرزوی عاشقان! دوست داشتنت را از خودت خواهانم».
۸	حدیث «ما أَحَبَّ إِلَهُ مَن عَصَاهُ» به کدام یک از آثار محبت به خدا اشاره می کند؟
ب) درستی و نادرستی گزاره ها	
۹	اگر قلب انسان با خدا باشد، کافی است و عمل به دستورات او ضرورتی ندارد.
۱۰	دینداری با برائت و بیزاری از دشمنان خدا آغاز می شود و در نتیجه، دوستی خدا را به دنبال دارد.
۱۱	«اگر قلب انسان با خدا باشد، کافی است» این توجیه با کلام خدا سازگار نیست.
۱۲	حتی اگر احساس کنیم برخی خواسته های خداوند سخت است، باید مطمئن باشیم که این دستور برای رستگاری ما ضروری است.
۱۳	بین محبت به خدا و آثار آن رابطه ای یک سویه برقرار است.
۱۴	دوستی و محبت با دوستان خدا بایستی همچون محبت به خدا، همراه با عمل و پیروزی از آنان باشد.

۱۵	آنچه اهمیت دارد ، درون و باطن انسان است نه ظاهر انسان.	۱۱۹
ج) گزیننه صحیح		
۱۶	حدیث شریف امیر المومنین (ع) در مورد ارزش هر انسان در کلام مولانا چگونه مورد تبیین واقع گردیده است و شرط عدم روی گردانی از ذات حق تعالی در نگاه امام سجاد (ع) چه می باشد؟ الف) تا در طلب گوهر کانی ، کانی / تا در هوس لقمه نانی ، نانی - درخواست محبت الهی از خداوند ب) تا در طلب گوهر کانی ، کانی / تا در هوس لقمه نانی ، نانی - انس با پروردگار ج) ای دوست شکر بهتر یا آنکه شکر سازد / خوبی قمر بهتر یا آنکه قمر سازد - انس با پروردگار د) ای دوست شکر بهتر یا آنکه شکر سازد / خوبی قمر بهتر یا آنکه قمر سازد - درخواست محبت الهی از خداوند	۱۱۶ ۱۱۷
۱۷	با توجه به آیه شریفه «قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله» کدام مطلب مستفاد نمی گردد؟ الف) کسی که از فرمان خدا سرپیچی می کند، خدا او را دوست ندارد. ب) اگر خدا را دوست دارید ، از او پیروی کنید تا خدا دوستان بدارد. ج) اطاعت و عمل صالح ، در کنار محبت به خدا انسان را به رستگاری می رساند. د) انسان تنها با محبت به خدا و پیامبر (ص) و اهل بیت به رستگاری می رسد.	۱۱۹ ۱۲۰
۱۸	کدام عامل ، آدمی را از خود خواهی به ایثار و از خود گذشتگی می رساند و علت این تحول چیست ؟ الف) اعتقاد به معاد - قلب انسان جایگاه خداست. ب) محبت الهی - قلب انسان جایگاه خداست. ج) اعتقاد به معاد - بهترین توشه برای ابدیت تقوا است . د) محبت الهی - بهتری توشه برای ابدیت تقوا است.	۱۱۸
۱۹	خاستگاه بسیاری از تصمیم ها و کار های انسان کدام است و فعالیت هایی که آدمی در طول زندگی انجام می دهد ریشه در چه موضوعی دارد؟ الف) محبت و دوستی - تشخیص ها ب) محبت و دوستی - دلبستگی ها ج) تلاش مداوم - تشخیص ها د) تلاش مداوم - دلبستگی ها	۱۱۷
۲۰	دینداری با آغاز می شود و متعاقب آن است. الف) مبارزه با دشمنان خدا - محبت خدا ب) محبت خدا - مبارزه با دشمنان ج) دوستی خدا - برائت از دشمنان خدا د) برائت از دشمنان خدا - دوستی خدا	۱۲۱
د) کشف ارتباط		
۲۱	۱- سرچشمه بسیاری از تعلیم ها و کار های انسان ۲- برترین دوستان خدا ۳- پایه و اساس بنای اسلام ۴- شرط اصلی دوستی با خدا الف) رسول خدا ص و اهل بیت ایشان (ع) ب) محبت و دوستی ج) عمل به دستورات خداوند د) لا اله الا الله	۱۱۸ ۱۲۱ ۱۲۱ ۱۲۱
ه) تعریف اصطلاحات		
۲۲	توَلّی :	۱۲۱
۲۳	تَبَرّی :	۱۲۱

و) درک متن	
۱۱۶	متن ۱: "علی لذت دوستی خدا را تجربه کرده است و غیر از خداوند هیچ کس را نمی پرستد و با خداوند انس گرفته است و اصلاً از خدا روی گردان نمی شود."
۱۱۷	علی چه چیزی را در زندگی خود اجرا کرده است؟ متن ۲: ممد و احمد دو دوست هستند که هر کدام برای زندگی خودشان معیارها و ارزش هایی دارند ممد عشق و معیار و ملاکش کسب ثروت است اما احمد عشقش خداوند متعال است." از مفهوم این متن به کدام سخن امام علی (ع) می توان اشاره کرد؟

ز) سوالات کوتاه	
۱۲۱	۲۵ مفهوم لا اله الا الله چیست ؟
۱۲۱	۲۶ دوستی با خداوند چه نسبتی با نفرت از باطل دارد؟
۱۱۸	۲۷ چه چیزی هم چون اکسیری است که مرده را حیات می بخشد و زندگی حقیقی به وی عطا می کند؟
۱۲۰	۲۸ دلیل و حکمت خواسته های خداوند متعال از بندگانش چیست؟

ح) سوالات تشریحی	
۱۱۷	۲۹ محبت چه تاثیری در زندگی آدمی دارد؟ مثال بزنید.
۱۱۸	۳۰ رابطه ایمان و محبت به خدا را شرح دهید.
۱۱۷	۳۱ مفهوم ابیات زیر چیست؟ تادر طلب گوهر کانی، کانی تا در هوس لقمه نانی، نانی این نکته رمز اگر بدانی، دانی هر چیز که در جستن آنی، آنی
۱۲۱	۳۲ امام خمینی (ره) بر مبنای کدام تحلیل به مسلمانان جهان توصیه می کند عاشق ذات حق و دشمنان خدا باشند؟
۱۲۱	۳۳ «بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان» را به عنوان یکی از آثار محبت به خدا تبیین کنید.

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث		
۱	کسانی که به خدا ایمان آورده اند، محبت بیشتری دارند.	۱۱۸
۲	اگر انسان خدا را دوست داشته باشد و از او تبعیت کند ثمره آن دوست داشته شدن از طرف خداوند، همراه با مغفرت و بخشش گناهان است.	۱۲۰
۳	الف) پیروی از خداوند ب) هر کس خدا را دوست دارد باید از او پیروی کند تا مشمول محبت الهی و مغفرت او قرار گیرد.	۱۱۹ ۱۲۰

۱۱۹	۴	حدیث : «کسی که از فرمان خدا سرپیچی می کند ، او را دوست ندارد»
۱۲۰		این حدیث بیانگر، پیروی از خداوند به عنوان یکی از آثار محبت به خدا و راه های افزایش آن است.
۱۱۷	۵	ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوستت می دارد .
۱۱۸	۶	امام صادق (ع) می فرماید: «قلب انسان حرم خداست ؛ در حرم خدا غیر خدا را جای ندهید .
۱۲۰	۷	پیروی از خداوند
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۱۱۹	۸	نادرست
۱۲۱	۹	نادرست
۱۱۹	۱۰	درست
۱۲۰	۱۱	درست
۱۱۹	۱۲	نادرست
۱۲۱	۱۳	درست
۱۲۱	۱۴	نادرست
۱۱۹	۱۵	نادرست
ج) گزینه صحیح		
۱۱۶	۱۶	ب
۱۲۱	۱۷	د
۱۱۸	۱۸	ب
۱۱۷	۱۹	ب
۱۲۱	۲۰	د
د) کشف ارتباط		
۱۱۸	۲۱	ب (۱) ۲) الف ۳) د ۴) ج
ه) تعریف اصطلاحات		
۱۲۱	۲۲	تولی یعنی دوستی با خدا و دوستان او
۱۲۱	۲۳	تبری یعنی بیزاری از باطل و پیروان او
و) درک متن		
۱۱۶	۲۴	متن ۱: دوستی با خدا متن ۲: ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می دارد .

ز) پاسخ کوتاه

۲۵	این کلمه پایه و اساس بنای اسلام است مرکب از یک «نه» و یک «آری»، «نه» به هر چیز غیر خدایی «آری» به خدای یگانه.	۱۲۱
۲۶	هر چه دوستی با خدا عمیق تر باشد، نفرت از باطل هم عمیق تر است	۱۲۱
۲۷	عشق به خداوند	۱۱۸
۲۸	مصلحت بندگان	۱۲۰

ح) پاسخ تشریحی

۲۹	فعالیت هایی که آدمی در طول زندگی انجام می دهد ریشه در دل بستگی ها و محبت های او دارد و همین محبت هاست که به زندگی آدمی جهت می دهد به هر میزانی که محبت شدیدتر باشد تاثیر آن نیز در زندگی عمیق تر و گسترده تر است مثلاً دوستدار ثروت سمت و سوی کارهایش را رسیدن به ثروت قرار می دهد و کسی که محبوب خود را دانشمند و هنرمندی قرار می دهد ظاهر و حتی سبک زندگی خود را شبیه وی می سازد.	۱۱۷
۳۰	اگر انسان دل به سرچشمه کمالات و زیبایی ها سپارد و قلبش را جایگاه او کند زندگیش رنگ و بوی دیگری می یابد و هرمیزان که ایمان انسان به خدا بیشتر شود محبت وی به خدا بیشتر می شود.	۱۱۸
۳۱	ارزش هر کس بسته به چیزی است که دوست می دارد کسی که عشقش خداوند باشد، ارزشش به اندازه خداست و این ابیات بیانگر علاقه و ارزش خواسته های انسان و سطح این علایق است و بیان می کند که انسان به دنبال هر چه باشد ارزشش در همان اندازه است.	۱۱۷
۳۲	دین داری بر دو پایه استوار است تولی (دوستی با خدا و دوستان خدا) و تبری (بیزاری از باطل و پیروان او) هر چی دوستی به خدا عمیق تر باشد نفرت از باطل هم عمیق تر است بر مبنای این تحلیل، امام این توصیه ها را به مسلمانان می کند	۱۲۱
۳۳	عاشق روشنایی از تاریکی می گریزد و آن کسی که به دوستی با خدا افتخار می کند با هر چه ضد خداست مقابله می نماید. او دوستدار حق و دشمن باطل است. عاشقان خدا پرچمدار مبارزه با ستم و ستمگران بوده اند. نمی شود کسی دوستدار خداوند باشد اما زشتی و ستم در جامعه ببیند و سکوت اختیار کند.	۱۲۱

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی

مستقر در استان کرمانشاه

دیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه		
کتاب: دین و زندگی	درس: دوازدهم (یاری از نماز و روزه)	طراحی توسط: فاطمه رازی (خراسان شمالی / بجنورد)
رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دهم	سال تحصیلی: ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳
ردیف	صفحه	
الف) تدبر در آیات و حدیث		

۱۳۰	با توجه به آیه شریفه « و اقم الصلاة ان الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنكر و لذكر الله اكبر » فواید نماز چیست؟	۱
۱۳۱	امام صادق(ع) قبول شدن نماز نزد خداوند را وابسته به چه می داند؟	۲
۱۳۱	با توجه گفتن کدام عبارت قرآنی در نماز سبب می شود خود را در زمره کسانی که خدا بر آنها خشم گرفته، قرار ندهیم؟ (الف) « غیر المغضوب علیهم ولا الضالین » (ب) « اهدنا الصراط المستقیم »	۳
۱۳۴	بر مبنای سخن امام صادق (ع) عدم پذیرش نماز از سوی خداوند نتیجه چیست؟ (الف) نگاه به پدر و مادر از روی خشم (ب) غیبت کردن.	۴
۱۳۴	از نظر پیامبر اکرم (ص) اگر کسی غیبت مسلمانی را کند چه نتیجه ای برای او در بر خواهد داشت؟	۵
۱۳۵	آیه شریفه « یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون » چه پیامی در بر دارد؟	۶
(ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۱۳۶	روزه دار نباید غبار غلیظ دود سیگار تنباکو و مانند این ها را به حلق برساند .	۷
۱۳۴	کوتاهی و ظلم پدر و مادر در حق فرزند می تواند رفتار نامناسب فرزند را توجیه کند.	۸
۱۳۲	مرده حیواناتی مثل سگ و خوک چون خون جهنده دارند نجس نیست.	۹
(ج) گزینه صحیح		
۱۳۰	با توجه به سوال : « چرا نماز خواندن برخی باعث جلوگیری از انجام گناه نمی شود؟ » کدام یک از موارد زیر پاسخ صحیح نمی باشد؟ (الف) کیفیت نماز خواندن انسان ها متفاوت است . (ب) باید توجه و دقت خود را در نماز افزایش دهیم . (ج) نماز شتاب زده تاثیری در اخلاق و رفتار انسان نخواهد داشت . (د) تعداد دفعات نماز عامل مهمی در کاهش میزان دقت و توجه ما می شود.	۱۰
۱۳۱	انجام به موقع نماز و رعایت شرط غصبی نبودن به ترتیب به کدام یک از موارد زیر اشاره دارد؟ (الف) آلودگی ظاهری کمتر - تمایل کمتر به کسب درآمد حرام (ب) دور شدن بی نظمی از زندگی - تمایل کمتر به کسب درآمد حرام (ج) دور شدن بی نظمی از زندگی - دل نبستن به راه های انحرافی (د) آلودگی ظاهری کمتر - دل نبستن به راه های انحرافی	۱۱
۱۳۶	کدام یک از موارد زیر از نجاسات نیست؟ (الف) سگ و خوک زنده (ب) شراب و مایع مستی آور (ج) هر حیوانی که خون جهنده ندارد (د) خون انسان	۱۲
۱۳۸	اگر فردی برای انجام کار حرام سفر کرده باشد نماز و روزه او چه حکمی دارد؟	۱۳

	(الف) باید نماز را تمام بخواند و روزه‌اش را بگیرد . (ب) باید نماز را تمام بخواند ولی نمی‌تواند روزه بگیرد. (ج) نمازش را شکسته بخواند و می‌تواند روزه بگیرد. (د) اگر قصد ۱۰ روز کند روزه و نماز او صحیح است.	
(د) کشف ارتباط		
۱۴	هر یک از مسائل سمت راست به کدام احکام مربوطه در سمت چپ ارتباط دارد؟ (در سمت چپ یک مورد اضافی است). ۱- خوردن و نوشیدن سهوی ۲- فرو بردن غبار غلیظ یا دود سیگار ۳- سهل انگاری در انجام غسل واجب ۴- باطل کردن روزه به چیز حرام	۱۳۶ و ۱۳۷ (الف) باطل است. (ب) صحیح ولی معصیت کرده است. (ج) باطل و کفاره جمع دارد. (د) صحیح است. (ه) روزه را قضا و کفاره دارد.
۱۵	هر یک از موارد سمت راست به کدام یک از پاسخ‌های سمت چپ ارتباط دارد؟ (در سمت چپ یک مورد اضافی است). ۱- شراب و قمار ۲- نماز ۳- روزه	۱۲۹ - ۱۳۳ (الف) تمرین صبر و پایداری (ب) عدم اعتقاد به خدای یگانه (د) سبب دوری از گناه (ه) سبب کینه و دشمنی
(ه) تعریف اصطلاحات		
۱۶	تقوا:	۱۲۹
(و) درک متن		
۱۷	متن زیر را به دقت خوانده و به سئوالات آن پاسخ دهید. "زهر اهل بطنور است و مریم اهل مشهور که در دانشگاه تهران با هم آشنا شده و دوست صمیمی شده‌اند. آنها تصمیم گرفتند که تمام روز جمعه را در کنار بارگاه امام رضا (ع) در مشهور مقدس بگذرانند و طبق برنامه‌ریزی به فاطمه شرایط قاص سفر در ماه رمضان بعد از نماز ظهر و عصر در روز پنجشنبه حرکت کردند." (الف) حکم روزه هر کدام از آنها چگونه است؟ (ب) در چه صورتی روزه زهر اهل حکمی همانند روزه مریم را دارد؟	۱۳۸
۱۸	"دیردینی درس دوازدهم را که در مورد «یاری از نماز و روزه» بود برای دانش آموزان توضیح می‌داد. هنوز مدتی از توضیحات وی نگذاشته بود که سئوالات سعیده از دیر در مورد اثرات نماز شروع شد و در حالی که آن را رد می‌کرد پرسید: اگر نماز انسان را از گناه باز می‌دارد پس چرا برفی ا فرار علی رغم اینکه نماز می‌خوانند ولی بره‌باند و یا انواع خلاف‌ها را انجام می‌دهند؟ و اینکه نماز خواندن کارسفت است. اگر خداوند به نماز خواندن ما نیاز ندارد پس چرا دستور داده است که در شبانه روز آن را ۵ بار بفوانیم؟ پاسخ معلم به این سوالات سعیده بسیار شنیدنی بود که سعیده با شنیدنش آن را پذیرفت."	۱۳۰

	اگر شما به جای دبیر بودید چه پاسخی به هر یک از سئوالات سعیده می دادید؟	
ز) پاسخ کوتاه		
۱۹	قرآن کریم چه راههایی را برای کسب تقوا نشان می دهد؟	۱۲۹
۲۰	داشتن لباس و بدن پاکیزه در نماز چه اثری دارد؟	۱۳۱
۲۱	کدام یک از کارهای نماز باعث می شود در برابر مستکبران خضوع و خشوع نکنیم؟	۱۳۱
۲۲	مردارچه موجوداتی نجس است؟	۱۳۲
۲۳	کدام اعمال تاثیر نماز را از بین می برند؟	۱۳۴
۲۴	چه زمانی کفاره جمع تعلق می گیرد؟	۱۳۷
ح) پاسخ تشریحی		
۲۵	امیرالمومنین علی (ع) انسان های با تقوا و بی تقوا را چگونه توصیف می کند؟	۱۲۹
۲۶	انسان با تقوا چه ویژگی هایی دارد؟	۱۲۹
۲۷	نوشیدن شراب چه حکمی دارد و شیطان چگونه از این راه زمینه دوری ما را از رستگاری فراهم می سازد؟	۱۳۳
۲۸	اگر روزه درست انجام شود چه ثمراتی در پی دارد؟	۱۳۵
۲۹	روزداری که یک ماه از هر سال از گناه دوری کند و خوش رفتاری را تمرین کند به چه دستاوردی می رسد ؟	۱۳۵
۳۰	چه چیزهایی روزه را باطل می کند؟ نام ببرید.	۱۳۶
۳۱	اگر کسی به علت عذری مانند بیماری نتواند روزه بگیرد با کسی که روزه ماه رمضان را عمدتاً نمی گیرد احکام روزه آنها چه تفاوتی با هم دارد؟	۱۳۷
۳۲	در چه صورتی شخص مسافر باید نمازش را شکسته بخواند و نباید روزه بگیرد؟	۱۳۷

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث		
۱	۱- تقوا (دوری از گناه) ۲- یاد خدا.	۱۳۰
۲	وابسته به مقدار نمازی که سبب دوری انسان از گناه و منکر شود.	۱۳۱
۳	گزینه الف	۱۳۱
۴	گزینه الف	۱۳۴
۵	تا چهل روز نماز و روزه اش قبول نمی شود مگر اینکه فرد غیبت شده او را ببخشد.	۱۳۴
۶	اینکه روز تمرین تقوای الهی است و بر امت های دیگر و قبل از اسلام نیز واجب بوده است.	۱۳۵
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۷	درست	۱۳۶

۱۳۴	نادرست	۸
۱۳۲	نادرست	۹
ج) گزینه صحیح		
۱۳۰	گزینه « د »	۱۰
۱۳۱	گزینه « ب »	۱۱
۱۳۶	گزینه « ج »	۱۲
۱۳۸	گزینه « الف »	۱۳
د) کشف ارتباط		
۱۳۶	۱- « د » ۲- « الف » ۳- « ب » ۴- « ج »	۱۴
۱۲۹	۱- « ه » ۲- « د » ۳- « الف »	۱۵
ه) تعریف اصطلاحات		
۱۲۹	به معنای « حفاظت » و « نگهداری » است.	۱۶
و) درک متن		
۱۳۸	الف) روزه زهرا در روز پنج شنبه صحیح ولی روز جمعه صحیح نیست و باید تا قبل از ماه رمضان سال آینده قضای آن را بگیرد ولی روزه مریم صحیح هست. ب) در صورتی که قصد ده روز کند.	۱۷
۱۳۰	جواب سؤال اول: تاثیر نماز به تداوم و به میزان دقت و توجه ما بستگی دارد اگر نمازهای روزانه خود را ترک نکنیم و دقت و توجه خود را در نماز افزایش دهیم و شتاب زده عمل نکنیم و روز به روز نماز را با کیفیت بهتر و رعایت آداب آن انجام دهیم از آن تاثیر خواهیم پذیرفت. جواب سؤال دوم: انسان با خواندن نماز در ۵ نوبت یاد خدا در دلش زنده می شود، حضورش را در زندگی حس می کند ، با توجه به حضور خدا دست به هر کاری نمی زند و از گناهان دوری می کند.	۱۸
ز) پاسخ کوتاه		
۱۲۹	نماز و روزه	۱۹
۱۳۱	آلودگی های ظاهری ما کمتر می شود.	۲۰
۱۳۱	رکوع و سجود	۲۱
۱۳۲	انسان و هر حیوانی که حرام گوشت باشد و خون جهنده داشته باشد.	۲۲
۱۳۴	ناراحت کردن پدر و مادر و غیبت کردن	۲۳
۱۳۷	زمانی که به چیز حرامی روزه خود را باطل کند.	۲۴

(ج) پاسخ تشریحی

۱۲۹	۲۵	مثل انسان‌های بی‌تقوا مثل سوارکارانیست که سوار بر اسب‌های چموش و سرکشی شدند که لجام را پاره کرده و اختیار را از دست سوارکار گرفتند؛ به بالا و پایین می‌برند و عاقبت، سوارکار را در آتش می‌افکنند. مثل انسان‌های با تقوا مثل سوارکارانیست که بر اسب‌های رام سوار شده‌اند و لجام اسب را در اختیار دارند و راه می‌پیمایند تا اینکه وارد بهشت شوند.
۱۲۹	۲۶	انسان با تقوا خود نگهدار است و خود را از گناه حفاظت می‌کند؛ یعنی بر خودش مسلط است و زمام و لجام نفس خود را در اختیار دارد و نمی‌گذارد نفس با سرکشی او را در دره‌های هولناک گناه بیندازد. انسان با تقوا، می‌کوشد روز به روز بر توانمندی خود بیفزاید تا اگر در شرایط گناه و معصیت قرار گرفت، آن قوت و نیرو او را حفظ کند و از آلودگی نکه دارد.
۱۳۳	۲۷	نوشیدن شراب چه کم و چه زیاد حرام است و در زمره بزرگترین گناهان شمرده شده است. دشمنی و کینه ایجاد می‌کند و از یاد خدا دور می‌سازد و از نماز باز می‌دارد.
۱۳۵	۲۸	اگر انسان به درستی انجام دهد چنان تسلطی بر خود پیدا می‌کند که می‌تواند موانع درونی را کنار بزند و گام‌های موفقیت به سوی برترین هدف‌های زندگی را به خوبی بردارد.
۱۳۵	۲۹	چنین کسی پس از یک ماه به تسلطی بر خود می‌رسد که قبل از ماه رمضان آن تسلط را نداشته است و اگر هر سال یک ماه این عمل را تکرار کند سال به سال با تقواتر می‌شود چنین فردی کم کم به جایی می‌رسد که احساس می‌کند که هر کاری را که خداوند دستور داده است می‌تواند به آسانی انجام دهد و احساس سختی نمی‌کند.
۱۳۶	۳۰	خوردن، آشامیدن، دروغ بستن بر خدا و پیامبر و جانشینان پیامبر(ص)، رساندن غبار غلیظ به حلق، فرو بردن تمام سر در آب، استمنا، باقی ماندن در بر جنابت تا اذان صبح.
۱۳۷	۳۱	اگر کسی به علت عذری مانند بیماری نتواند روزه بگیرد اگر بعد از ماه رمضان عذر او برطرف شود تا رمضان آینده باید قضای روزه را بگیرد ولی اگر عمداً قضا نکند باید هم روزه را قضا کند و هم برای هر روز یک مد گندم و جو و مانند آنها به فقیر بدهد. اگر کسی روزه ماه رمضان را عمداً نگیرد باید هم قضای آن را به جا آورد و هم کفاره بدهد. یعنی برای هر روز دو ماه روزه بگیرد که یک ماه آن باید پشت سر هم باشد یا به ۶۰ فقیر یک مد طعام بدهد.
۱۳۷	۳۲	الف) رفتن او بیشتر از چهار فرسخ شرعی و مجموعه رفت و برگشت او بیشتر از ۸ فرسخ باشد. ب) بخواهد کمتر از ۱۰ روز در جایی که سفر کرده، بماند. ج) برای انجام کار حرام سفر نکرده باشد.

دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی

مستقر در استان کرمانشاه

کتاب: دین و زندگی		درس: سیزدهم (فضیلت آراستگی)	طراحی توسط: روح الله عباسی بهلولی (خراسان رضوی /تایباد)
رشته: ادبیات و علوم انسانی		پایه: دهم انسانی	سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴
ردیف	صفحه		
الف) تدبیر در آیات و حدیث			
۱	با توجه به فرمایش امام صادق (علیه السلام) «پوشیدن لباس نازک و بدن نما نشانه چیست؟		
۲	حدیث پیامبر اکرم(صلی الله علیه و اله) که می فرماید: «خدای تعالی دوست دارد وقتی بنده اش به سوی دوستان خود می رود آماده و آراسته باشد» بیانگر کدامیک از انواع آراستگی است؟		
۳	حضرت علی (علیه السلام) نتیجه خود آرای برای دیگران را چه چیزی می داند؟		
۴	علت ایرادی که یکی از مدعیان زهد و پرهیز از امام صادق (علیه السلام) گرفت چه بود؟		
۵	پیامبر اکرم (ص) در رابطه با آراستگی ظاهری مردان و زنان چه توصیه هایی فرمودند؟		
ب) درستی و نادرستی گزاره ها			
۶	پیامبر اکرم(ص) خود را معطر می کردند و بعد در جمع حاضر می شدند .		
۷	زن مظهر جمال خلقت است و این زیبایی نه مربوط به ظاهر، بلکه مربوط به باطن او هم هست.		
۸	احساسات لطیف زن بیانگر زیبایی های درونی وی می باشد.		
۹	عفاف خصلت هر انسان با فضیلتی اعم از زن و مرد است اما وجود آن در مردان و پسران ارزش بیشتری دارد.		
۱۰	انسان عفیف از مقبولیت نزد همسالان و جامعه گریزان است.		
ج)گزینه صحیح			
۱۱	وجود عفاف در زنان و دختران ارزش بیشتری دارد زیرا... الف. سرشار از احساسات لطیف و عاطفه و محبت هستند. ب. مسئولیت مادری و پرورش فرزند را بر عهده دارند. ج. بیش از مردان به نعمت زیبایی آراسته اند.		
۱۲	دیدگاه انسان عفیف در آراستگی چیست؟ الف. در وجود خود ارزش های والاتری می یابد که احترام و تحسین بیشتری را برایش به ارمغان می آورد. ب. خود را شامل روزی هایی پاک که برای انسان های پاک و پاکیزه آفریده شده است، می داند. ج. با توجه به اینکه دل باید پاک باشد و ظاهر چندان اهمیتی ندارد، به اصلاح باطن خویش می پردازد.		

۱۴۴	۱۳	با وجود اینکه پیشوایان، همواره آراسته به زیبایی های باطنی بودند، تفاوت در آراستگی آنان براساس تغییر کدام مورد، قابل فهم است؟ الف. شرایط زندگی مردم و توانایی آنان ب. سلايق و رویکردهای گوناگون نسبت به آراستگی ج. تفاوت های فردی میان پیشوایان مذهبی
۱۴۶	۱۴	ضعیف شدن عفاف در روح انسان چه نتیجه ای دارد و پوشیدن لباس نازک و بدن نما نشانه چیست؟ الف. تغییر در آراستگی و حرکت به سوی خودنمایی - سستی و ضعف دین ب. تغییر در آراستگی و حرکت به سوی خودنمایی - انجام گناه و جنگ با خدا ج. جلوه گر شده روح و حرکت به سوی شخصیت متفاوت - سستی و ضعف دین
د) کشف ارتباط		
۱۴۵	۱۵	الف) عفاف : ۱: بهتر کردن وضع ظاهری و باطنی ب) آراستگی: ۲: کنترل کردن در برابر تند روی ها و کند روی ها ۳: احساس بازدارندگی درونی، طبیعی و فطری
ه) تعریف اصطلاحات		
۱۴۵	۱۶	عفاف:
۱۴۵	۱۷	تبرّج:
و) درک متن		
۱۴۵	۱۸	با توجه به متن به سوال زیر پاسخ دهید : عفاف حالتی در انسان است که به وسیله آن خود را در برابر تند رویها و کند رویها کنترل میکند تا بتواند در مسیر اعتدال و میانه روی پیش رود و از آن خارج نشود؛ یعنی در برآورده کردن هریک از علایق و نیازهای درونی به گونه ای عمل نمیکند که یا به طور کامل غرق در آن شود و از دیگر نیازها غافل شود یا به طور کل آن را کنار گذارد و به کوتاهی و تفریط دچار شود؛ بلکه در هر مطلوب و صمیح به برآورده کردن همه نیازها توجه دارد. انسان عفیف در برآورده کردن علایق و نیازهای درونی خود چگونه عمل میکند ؟
ز) پاسخ کوتاه		
۱۴۳	۱۹	آراستگی به چه معناست ؟
۱۴۴	۲۰	نیاز به مقبولیت در چه دوره ای نمود بیشتری پیدا می کند؟
۱۴۳	۲۱	کدام آراستگی نتیجه برخورداری روح انسان از صفات زیبایی همچون حسن خلق است ؟
۱۴۳	۲۲	آراستگی ظاهری نتیجه چه چیزی است؟
ح) پاسخ تشریحی		
۱۴۳	۲۳	انواع آراستگی را با مثال توضیح دهید؟
۱۴۴	۲۴	شیوه رسول خدا (صلی الله علیه و اله) و پیشوایان دین در مورد آراستگی ظاهری چه تاثیری بر مسلمانان داشت؟

۱۴۴	۲۵	آیا آراستگی مختص زمان حضور در اجتماعات است؟ توضیح دهید؟
۱۴۷	۲۶	چه تفاوتی میان آراستگی و خودنمایی ظاهری است؟
۱۴۶	۲۷	با یک مثال شرح دهید چرا هر نعمتی، مسئولیتی به دنبال دارد؟
۱۴۵	۲۸	ارتباط بین عفاف، آراستگی و مقبولیت را شرح دهید؟
۱۴۵	۲۹	دیدگاه انسان عفیف در مورد آراستگی چیست؟
۱۴۴	۳۰	اگر نیاز به مقبولیت به طور صحیح پاسخ داده نشود چه مشکلی پیش می آید؟ مثال بزنید.
۱۴۶	۳۱	چرا خصلت ارزشمند عفاف در وجود زنان از ارزش بیشتری برخوردار است؟

ردیف	پاسخنامه سوالات		صفحه
الف) تدبیر در آیات و حدیث			
۱	سستی و ضعف در دینداری		۱۴۶
۲	آراستگی ظاهری		۱۴۳
۳	جنگ با خدا		۱۴۶
۴	امام لباسی زیبا پوشیده بودند آن شخص گفت: "جد شما این گونه لباس ها را نمی پوشید" امام فرمودند: " در آن زمان مردم در سختی بودند، اما امروز ما در شرایط بهتری هستیم و عموم مردم توانایی پوشیدن چنین لباسی را دارند.		۱۴۴
۵	پیامبر(ص) به مردان می فرمود: سبیل و موهای بینی خود را کوتاه کنید و به خودتان برسید زیرا این کار بر زیبایی شما می افزاید و به زنان توصیه می کرد ناخن های خود را مقداری بلند بگذارند چون برای آنان زیباتر است.		۱۴۳
ب) درستی و نادرستی گزاره ها			
۶	ص		۱۴۳
۷	ص		۱۴۶
۸	ص		۱۴۶
۹	غ		۱۴۶
۱۰	غ		۱۴۵
ج) گزینه صحیح			
۱۱	گزینه: ج		۱۴۶
۱۲	گزینه: الف		۱۴۵
۱۳	گزینه: الف		۱۴۴
۱۴	گزینه: الف		۱۴۶

(د) کشف ارتباط	
۱۴۵	الف: کنترل کردن در برابر تند روی ها و کند روی ها ب: بهتر کردن وضع ظاهری و باطنی
(ه) تعریف اصطلاحات	
۱۴۵	عفاف حالتی در انسان است که به وسیله آن خود را در برابر تند روی ها و کند روی ها کنترل می کند تا بتواند در مسیر اعتدال و میانه روی پیش رود و از آن خارج نشود.
۱۴۵	برخی انسان ها در آراستگی ظاهری و ابراز وجود و مقبولیت، دچار تندروی می شوند؛ و در آراسته کردن خود، زیاده روی می کنند و به خودنمایی می رسند که قرآن به این حالت تبرج می گوید و آن را کاری جاهلانه می شمرد.
(و) درک متن	
۱۴۵	در برآورده کردن هریک از علایق و نیازهای درونی به گونه ای عمل نمی کند که یا به طور کامل غرق در آن شود و از دیگر نیازها غافل شود یا به طور کل آن را کنار گذارد که به کوتاهی و تفریط دچار شود؛ بلکه در حد مطلوب و صحیح به برآورده کردن همه نیازها توجه دارد.
(ز) پاسخ کوتاه	
۱۴۳	۱۹ بهتر کردن وضع ظاهری و باطنی و زیبا نمودن این دو.
۱۴۴	۲۰ جوانی و نوجوانی
۱۴۳	۲۱ آراستگی باطنی
۱۴۳	۲۲ آراستگی ظاهری نتیجه مرتب بودن وضع ظاهر و توجه به زیبایی و نظافت آن است.
(ح) پاسخ تشریحی	
۱۴۳	۲۳ آراستگی دو نوع است: آراستگی باطنی که نتیجه برخورداری روح انسان است از صفات زیبایی مثل ادب، سخاوت، مهربانی و...؛ آراستگی ظاهری که نتیجه مرتب بودن وضع ظاهر و توجه به زیبای و نظافت آن است. مثل شانه کردن مو، تمیز کردن لباس و ...
۱۴۴	۲۴ سبب شد که مسلمانان در اندک مدتی به آراسته ترین و پاکیزه ترین ملت ها تبدیل شوند و الگو و سرمشق ملت های دیگر قرار گیرند.
۱۴۴	۲۵ خیر. آراستگی، اختصاص به زمان حضور در اجتماعات و معاشرت ها ندارد؛ بلکه شامل زمان حضور در خانواده، و از آن مهم تر، زمان عبادت نیز میشود.
۱۴۷	۲۶ خودنمایی نوعی تند روی در آراستگی و ابراز وجود و کاری جاهلانه است در صورتی که آراستگی به معنای مرتب و منظم کردن خود و بهتر کردن وضع ظاهری و باطنی است. در خودنمایی کوچکی نفس و در آراستگی سلامت و عزت نفس وجود دارد.

۲۷	دریافت هر نعمتی از جانب خدا، مسئولیتی را نیز به همراه می آورد؛ همانطور که اگر کسی به نعمت علم زبیده شد، نباید علمش را ابزار دست قدرتمندان ستم پیشه کند، نعمت زیبایی نیز نباید در خدمت هوسرانان قرار گیرد. همانگونه که اگر انسان از علم خود به درستی استفاده نکند، به جای رستگاری، شقاوت نصیبش میشود.	۱۴۶
۲۸	ارتباط مستقیم: یکی از جلوه های عفاف، مربوط به آراستگی و مقبولیت است. به همان میزان که رشته های عفاف در انسان قوی و مستحکم می شود نوع آراستگی و پوشش او با وقارتر می شود و به همان میزان نیز رشته های عفاف انسان ضعیف می شود آراستگی و پوشش او سبک تر و جنبه خود نمایی به خود می گیرد.	۱۴۵
۲۹	۱- خود را کنترل کرده و آراستگی خود را در حد متعادل نگه می دارد و به تبرج دچار نمی شود. زیبایی ظاهری خود را وسیله خودنمایی و جلب توجه دیگران قرار نمی دهد که به شخصیت انسانی او اهانت شود. ۲- حیا می کند که برخی افراد به خاطر امور سطحی و کوچک، او را تحسین و تمجید کنند و به او به عنوان ابزاری برای لذت جویی نگاه کنند.	۱۴۵
۳۰	اگر به این نیاز طبیعی پاسخ درست داده نشود از انسان رفتارهایی دیده می شود که نشانه ضعف روحی و ناتوانی در اثبات خود از راه درست و سازنده است. مثل: پوشیدن لباس های نامناسب، به کار بردن کلام زشت و ناپسند، گذاشتن سیگاری بر لب.	۱۴۴
۳۱	گرچه عفاف، خصلت هر انسان بافضیلتی، اعم از زن و مرد است، اما وجود آن در زنان و دختران ارزش بیشتری دارد. زیرا خداوند زنان را بیش از مردان به نعمت زیبایی آراسته است. زن، مظهر جمال و زیبایی است و این زیبایی، هم درونی و هم ظاهری است. احساسات لطیف زن که بیانگر زیباییهای درونی اوست با زیبایی ظاهر او عجین شده است؛ برای حفظ همین نعمت است که خداوند احکام و ویژگیهای را برای زن قرار داده است، تا گوهر زیبایی وجودش از نگاه ناهلان دور بماند و روح بلندش تحقیر نشود.	۱۴۶

		دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی و مدیریت خانواده و سبک زندگی مستقر در استان کرمانشاه	
کتاب: دین و زندگی		درس: چهاردهم (زیبایی پوشیدگی)	طراحی توسط: مزگان کله‌دار (خوزستان / مسجد سلیمان)
رشته: ادبیات و علوم انسانی		پایه: دهم	سال تحصیلی: ۱۴۰۳ – ۱۴۰۴
ردیف	صفحه		
الف) تدبر در آیات و حدیث			
۱	بر اساس آیه شریفه « يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكِ أَذْنٰى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا » به سوالات زیر پاسخ دهید . الف) پیام آیه را بنویسید .		
	۱۵۴		

	ب) خداوند وجوب کدام مسئله را مصداق آمرزش و مهربانی نسبت به آنان می داند ؟	
۱۵۴	با توجه به عبارت « يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا » نتیجه و بازتاب پوشش چیست ؟	۲
۱۵۳	امام کاظم (ع) حدود حجاب در جواب برادرش که پرسید : دیدن چه مقدار از بدن زن نامحرم جایز است؟ چه پاسخی دادند ؟	۳
۱۵۳	امام صادق (ع) به این پرسش که : آیا ساعد زن از قسمت‌هایی است که باید از نامحرم پوشیده شود؟ چه پاسخی دادند ؟	۴
۱۵۳	طبق آیات قرآن کریم کنترل نگاه وظیفه چه کسانی است ؟	۵
ب) درستی و نادرستی گزاره ها		
۱۵۳	زنان باید پوشش خود را به گونه‌ای تنظیم کنند که علاوه بر موی سر، گریبان، گردن و صورت خود را هم بپوشانند.	۶
۱۵۳	طبق آیات قرآن کنترل نگاه از وظایف اختصاصی مردان به حساب می آید .	۷
۱۵۴	چگونگی و نوع پوشش به طور کامل تابع آداب و رسوم ملت ها و اقوام است .	۸
۱۵۶	کاهش پابندی نسبت به تعالم دینی در دوران اخیر رواج بیشتری یافته است .	۹
ج) گزینه صحیح		
۱۵۶	از دیدگاه برخی مورخان غربی منشأ اصلی گسترش حجاب در جهان کدام کشور است ؟ الف) ایران باستان ب) عربستان ج) مصر	۱۰
۱۵۴	استفاده از چه چیزی سبب حفظ هر چه بیشتر کرامت و منزلت زن می گردد ؟ الف) پوششی که وقار فرد را حفظ کند ب) پوششی که غیر چسبان نباشد ج) چادر به شرط پوشاندن تمام بدن به جز صورت و دست ها تا میچ از نامحرم	۱۱
۱۵۳	پوشش مناسب از نشانه های چیست ؟ الف) غیرت ب) عفاف ج) آراستگی	۱۲
۱۵۳	دلیل توجه ویژه نسبت به پوشش زنان در اسلام چیست؟ الف) جمال ب) مقبولیت ج) آراستگی	۱۳
د) کشف ارتباط		
۱۵۴ و ۱۵۵	ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید (یک مورد اضافه است) الف) پوشیدن لباس انگشت نما برای مردان ب) حفظ هر چه بیشتر کرامت و منزلت زن ج) کامل ترین حجاب ها را انتخاب کردند ۱ - راهبه ها ۲ - مکروه ۳ - چادر ۴ - حرام	۱۴

۱۵۳ ۱۵۶و	ارتباط موارد سمت راست و چپ را تعیین کنید (یک مورد اضافه است) الف) منشأ گسترش حجاب در جهان ب) بازگشت به سنتهای مشرکانه قبل از مسیح ج) نشانه عفاف ۱- عربستان ۲- ایران ۳- بی حجابی زنان غرب ۴- پوشش مناسب	۱۵
-------------	---	----

ه) تعریف اصطلاحات

*	این درس فاقد اصطلاح تعریفی می باشد.	*
---	-------------------------------------	---

و) درک متن

۱۵۴	"آقای ایمانی ، به خاطر تنوع در پوشش ، لباس هایی می پوشد که وقار و احترامش در جامعه حفظ نمی شود و هرگاه در خیابان قهرم می زند ، متوجه توبه دیگران به خود می شود ." ۱- اسلام چه نوع پوششی را برای مردان می پذیرد ؟ ۲- پوشیدن لباسی که مردان را نزد مردم انگشت نما کند چه حکمی دارد ؟	۱۶
-----	--	----

ز) پاسخ کوتاه

۱۵۳	چه مقدار از بدن زنان نیاز به پوشش ندارد؟	۱۷
۱۵۳	علاوه بر اینکه زنان بیش تر از زیورآلات استفاده می کنند ، این استفاده باید چگونه باشد ؟	۱۸
۱۵۳	چگونه می توان میزان توجه هر کس را به عفاف دریافت ؟	۱۹
۱۵۴	کدام پوشش ، جامع تمام شرایط حجاب است؟	۲۰
۱۵۵	لازمه دینداری در ادیان الهی چیست ؟	۲۱
۱۵۵	اینکه زنان راهبه کامل ترین حجاب ها را انتخاب کرده اند ، نشانگر چیست ؟	۲۲
۱۵۶	تفاوت در پوشش ها مربوط به چیست؟	۲۳

ح) پاسخ تشریحی

	دستورات خاص قرآن کریم در رابطه با عفاف و پوشیدگی مردان و زنان را بنویسید .	۲۴
۱۵۳	زنان در پوشش، چه شرطهایی را باید رعایت کنند؟	۲۵
۱۵۴	آیا اسلام شکل پوشش را معین کرده است؟ توضیح دهید.	۲۶
۱۵۵	چرا حجاب زنان، موجب سلب آزادی و کاهش حضور آنان در جامعه نمی شود؟	۲۷
۱۵۵	با ذکر مثال توضیح دهید که حجاب اختصاص به ما مسلمانان ندارد.	۲۸

ردیف	پاسخنامه سوالات	صفحه
	الف) تدبیر در آیات و حدیث	
۱	الف) پوشش سبب می شود که زن به عفاف و پاکی شناخته شود و افراد بی بند و بار که اسیر هوی و هوس خود هستند، به خود اجازه تعرض به او را ندهند. ب) پوشش	۱۵۴

۱۵۴	پوشش سبب می‌شود که زن به عفاف و پاکی شناخته شود و افراد بی‌بند و بار که اسیر هوی و هوس خود هستند، به خود اجازه تعرض به او را ندهند.	۲
۱۵۳	چهره و دست‌ها تا مچ	۳
۱۵۳	« آنچه زیر روسری قرار می‌گیرد، نباید آشکار شود. همچنین از مچ به بالا باید پوشیده شود.»	۴
۱۵۳	هم مردان و هم زنان	۵
(ب) درستی و نادرستی گزاره‌ها		
۱۵۳	غ	۶
۱۵۳	غ	۷
۱۵۴	غ	۸
۱۵۶	ص	۹
(ج) گزینه صحیح		
۱۵۶	الف	۱۰
۱۵۴	ج	۱۱
۱۵۳	ب	۱۲
۱۵۳	الف	۱۳
(د) کشف ارتباط		
۱۵۴	الف) گزینه ۴ حرام ب) گزینه ۳ چادر ج) گزینه ۱ راهبه‌ها	۱۴
۱۵۳	الف) گزینه ۲ ایران ب) گزینه ۳ بی‌حجابی زنان غرب ج) گزینه ۴ پوشش مناسب	۱۵
(ه) تعریف اصطلاحات		
*	این درس فاقد اصطلاح تعریفی می‌باشد.	*
(و) درک متن		
۱۵۴	۱- اسلام مردان را موظف کرده است، لباسی بپوشند که وقار و احترام آنان حفظ شود و با ارزش‌های اخلاقی جامعه هماهنگ باشد. ۲- حرام است.	۱۶
(ز) پاسخ کوتاه		
۱۵۳	چهره و دست‌ها تا مچ	۱۷
۱۵۳	باید به گونه‌ای باشد که توجه نامحرمان را به خود جلب نکند.	۱۸
۱۵۳	از نوع پوشش هر کس	۱۹

۲۰	چادر	۱۵۴
۲۱	پوشش	۱۵۵
۲۲	داشتن حجاب، به دین‌داری نزدیک‌تر و در پیشگاه خدا پسندیده‌تر است.	۱۵۵
۲۳	چگونگی و حدود پوشش است	۱۵۶
(ج) پاسخ تشریحی		
۲۴	الف) وظیفه‌ی مردان است که چشم خود را کنترل کنند و از نگاه به زنان نامحرم خودداری کنند و دامان خود را از گناه نگه دارند. ب) زنان نیز مانند مردان وظیفه دارند که از نگاه به نامحرم خودداری کنند و دامان خود را از گناه حفظ نمایند ج) استفاده از زینت و زیورآلات نباید به گونه‌ای باشد که توجه نامحرمان را به خود جلب کند د) زنان باید پوشش خود را به گونه‌ای تنظیم کنند که علاوه بر موی سر، گریبان و گردن آنها را هم بپوشاند.	۱۵۳
۲۵	تمام بدن خود را به جز صورت و دست‌ها تا مچ از نامحرم بپوشانند. پوشش نباید نازک، چسبان و تحریک کننده باشد	۱۵۴
۲۶	خیر، نوع پوشش تا حدود زیادی تابع آداب و رسوم ملت‌ها و اقوام است اسلام ضمن پذیرش این نوع تنوع و گوناگونی، حدود و شرایط پوشش را برای مردان و زنان مشخص کرده است.	۱۵۴
۲۷	اولاً خداوند دستور حجاب را برای زمان حضور زن در اجتماع و مواجهه وی با نامحرمان قرار داده است نه برای داخل خانه؛ زیرا حجاب چگونگی پوشش زن را هنگام حضور در اجتماع مشخص می‌کند. این حکم نه تنها سبب کاهش حضور زنان نمی‌شود، بلکه سبب می‌شود تا حضوری مطمئن و همراه با امنیت داشته باشند و از نگاه نااهلانی که در جامعه حضور دارند، ایمن باشند. ثانیاً ادعای خانه‌نشینی کردن زنان و سلب آزادی آنان با نگاه قرآن و سیره پیشوایان دین ناسازگار است.	۱۵۵
۲۸	ادیان الهی، که در اصل و حقیقت، یک دین هستند، همواره بر پوشش تأکید کرده‌اند و آن را لازمه‌ی دین‌داری شمرده‌اند. مطابق با آیین یهود، زنان هنگام حضور در اجتماعات، موی سر خود را می‌پوشاندند و به حجاب پایبند بودند. در آیین مسیحیت نیز پوشش اهمیت زیادی داشته است و زنان معتقد به حضرت مسیح (ع) می‌کوشند مانند حضرت مریم (ع) موی خود را بپوشانند و با حجاب وارد جامعه شوند	۱۵۵

